

Kicserélték a padokat Marosvásárhely főterén

Találóbba a klasszikus forma

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Aki a napokban a Rózsák terén, a főtéri parkban járt, látta, hogy ismét kicserélték a padokat. Azokat, amelyeket két évvel ezelőtt helyeztek ki, s amelyek egyáltalán nem illettek a városközpont épített környezetébe, teljesen eltértek az épületek stílusától, ráadásul a lakosság tetszését sem nyerték el.

Mezey Sarolta

Moldovan Florian, a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal Közterület-kezelő Igazgatóságának igazgatója lapunk megkeresésére elmondta, múlt héten kezdődött el a főtéri padok cseréje. Erre azért került sor, mert a lakosság jelezte, hogy a két évvel ezelőtt kihelyezett ülőalkalmatosságok nem kényelmesek. Ezért olyan klasszikus stílusú padokra esett a választás, amelyek sokkal kényelmesebbek, mutatósabbak és esztétikai szempontból is jobban illeszkednek a főtér hangulatába.

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron!

Kik vagyunk valójában?

A lélek alakulása sokáig szinte öntudatlanul történik, míg aztán a kamaszkor táján – egyesek hamarabb, mások később, de egyre többen sosem – fel tesszük magunknak a kérdést: milyenek is vagyunk, kik vagyunk valójában? Meg egyáltalán: mit akarunk a világgal, a világban?

6.

Kiscica a családban

Egy fajtatizta és a keverék cicakölyök között választani sokszor nehéz, az apró szőrgombócok látványa az állapotkezelőket azonnal simogatásra készíti. Az elköteleződés mégis sok kérdést feltételez, ami a megbetegedésekkel szembeni ellenállóképességet vagy örökletes betegségeket illeti.

7.

A jó vízgazdálkodási példákat vizsgálták

Múlt héten negyvennél több szakember érkezett a Nyáradmentére, hogy az itteni vízgazdálkodási gondokkal és jó példákkal találkozzon, tapasztalatait pedig otthon hasznosíthassa.

10.

20%
KEDVEZMÉNY
a diákok számára

OPTICA OPTOFARM

Keress fel minket!
0265 212 304
Marosvásárhely, Szászrégen, Szováta

Aktuális

Harminc év: ezer kilométer

Antalfi Imola

Nehéz eldönteni, hogy vicces, komolytalan vagy szánalmas a szállástügyi miniszter minapi kijelentése, ami szerint jövő év végéig legalább 250 (!) kilométer autópályát és gyorsforgalmi utat adhatnak át Romániában. Ezek egy részének építése mellesleg folyamatban van, a közlekedés leghamarabb az észak-erdélyi autópálya Szilágynagyfalu és Berettyószéplak közötti 13 kilométeres szakaszán indulhat be, amivel a romániai autópályák és gyorsforgalmi utak hossza eléri a mesés 1000 (!) kilométert. Ezt követheti az A3-as, észak-erdélyi autópálya Maroskece és Aranyosgyéres közötti szakasza, amelyen a Geiger és a Strabag cégek profi munkát végeznek, miután a 2004-ben az amerikai Bechtel vállalat által elkezdett sztrádát közel 20 év alatt, több nekifutásból sem tudta a kormány megépíteni. A Déli-Kárpátokon túli útépítés, a Ploiești–Brassó közötti 112,7 kilométeres pályaszakasz esetében a közúti infrastruktúrát kezelő országos társaság (CNAIR) jóváhagyta az 5,5 milliárd euró értékű beruházás végső nyomvonalát. Remélhetőleg nem fogják ezt is vagy húsz évig építeni!

Szóval a nagy bejelentés lényege, hogy három évtizeddel a rendszerváltás után az autópályák hossza Romániában elérheti az ezer kilométert. A miniszter azt nemrég tette hozzá, hogy e kilométerekből 120-at a kommunizmusban építettek. Azzal sem dicsekedik senki, hogy az ország autósztráda-hálózatát illetően se-reghajtók vagyunk Európában. Gyorsforgalmi utakról nem is igazán beszélhetünk, talán mert „nyomokban vannak” csak. Hátha ezután...

(Folytatás a 3. oldalon)

SZEPTEMBER
21., csütörtök
A Nap kel
7 óra 7 perckor,
lenyugszik
19 óra 23 perckor.
Az év 264. napja,
hátravan 101 nap.

***Isten éltesse!**
Ma MÁTÉ és MIRELLA
holnap MÓRIC napja.
MÓRIC: a latin Mauritiusból, a
Mór pedig a Móric rövidüléséből
alakult. Jelentése: szerencsén.

IDŐJÁRÁS	VALUTAÁRFOLYAM
Eső lehetséges Hőmérséklet max. 27 °C min. 12 °C	BNR – 2023. szeptember 20. 1 EUR 4,9711 1 USD 4,6481 100 HUF 1,2956 1 g ARANY 288,4529

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!
Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő
hónapra a Népújság szerkesztőségében:
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között,
szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Érzékenyítő műhelymunka-sorozat a Caritasnál

Érzékenyítő műhelymunka-sorozatot szervez a Gyulafehérvári Caritas Szent Ágnes rehabilitációs központja Korai nevelő és fogyatékkal élők támogató program egészséges és eltérő fejlődés témakörben a marosvásárhelyi Caritas Házban, a Mărăști utca 36. szám alatt, szeptember 27. – november 29. között. Olyan kisgyermekes szülők, érdeklődők jelentkezését várják, akik többet szeretnének megtudni az egészséges, illetve az eltérő fejlődésről. A műhelymunkák a következő tematika mentén zajlanak: Az általános beszédfejlődéstől a megkésett beszédfejlődésig – szeptember 27-én 17 órától; A szenzoros, szenzomotoros integráció szerepe az idegrendszer, személyiség alakulásában – október 25-én 17 órától; Az autizmus korai jelei. Mire érdemes odafigyelni már az első években? – november 29-én 17 órától. A részvétel előzetes regisztrációhoz kötött.

I. Erdélyi Mesterségek Ünnepe

Szeptember 23–24-én, szombaton és vasárnap első alkalommal ad otthont a marosvásárhelyi vár az Erdélyi Kézműves Egyesületek Szövetsége (EKESZ) a budai Várban 37 éve megrendezésre kerülő Mesterségek Ünnepe mintájára szervezi meg a népművészeti fesztivált, a magyarországi Népművészeti Egyesületek Szövetsége (NESZ) szakmai segítségével. A kézművesek portékáinak seregszemléjén túl a részt vevő mesteremberek látványműhelyekben mutatnak be eltűnőben lévő szakmákat, amelyeket az érdeklődők ki is próbálhatnak, emellett gyermekfoglalkozások, koncertek, néptáncbemutatók is lesznek, az esti táncbár sem marad el.

Megáldják a felújított náznánfalvi kápolnát

A szeptember 24-én, vasárnap reggel 9 órakor kezdődő hálaadó szentmise és ünnepség keretében megáldják a felújított náznánfalvi templomot. Az ünnepi eseményen jelen lesz Lánszki Regő, a magyarországi Építési és Közlekedési Minisztérium építészeti államtitkára, dr. Diószegi László, a Telex László Alapítvány igazgatója, valamint Molnár Dénes, a kivitelező cég igazgatója.

Tematikus tárlatvezetés a múzeumigazgatóval

Szeptember 21-én 18 órától a Maros Megyei Múzeum történelmi és régészeti osztálya szervezésében kerül sor a 15. Csütörtök a múzeumban rendezvényre, amelyet a múzeum várbeli épületében található Kulcsos város című állandó kiállítás helyszínén tartanak. Ez alkalommal a múzeum igazgatója, Ötvös Koppány Bulcsú a kiállított tárgyak és a kiállítási módok bemutatásával vezeti végig a látogatókat a 17. századi Marosvásárhely történetén.

Templombúcsú Csejden

Szeptember 24-én, vasárnap 12 órakor tartják Maros-szentgyörgy filiájában, Csejden a Szent Gellért tiszteletére épült kápolna búcsúünnepét.

Hírszerkesztő: Menyhárt Borbála

Jóváhagyták az INVESTALIM alkalmazási szabályait

A (szeptember 14-i) kormányülésen jóváhagyták az INVESTALIM – országos élelmiszeripari fejlesztési és támogatási program alkalmazási szabályait, amelyet korábban a 2023/65-ös sürgősségi rendelettel fogadtak el. Ennek alapján 2023–2026 között élelmiszeripari feldolgozóegységek fejlesztésére lehet támogatást igényelni.

A legutóbbi jogszabály részletesen ismerteti azokat az általános feltételeket, a beruházáshoz szükséges mennyiségi és minőségi mutatókat, illetve az igénylők által pontrendszer alapján teljesítendő gazdasági mutatókat és szabályokat, valamint a további feltételeket, amelyek betartásával állami támogatást igényelhető élelmiszeripari feldolgozóegység fejlesztésére. A kormányrendelet meghatározza az önrészt is külön-külön a nagy-, a közepes- és kisvállalkozások esetében, ami nem haladhatja meg a terv összköltségének a 70%-át. Az INVESTALIM programcsomag keretében 2023 és 2026 között régióként a következő élelmiszeripari beruházásokra, fejlesztésekre lehet állami támogatásra pályázni: hiánypótló, hazai, a romániai és a külföldi piacra szánt versenyképes élelmiszeripari termékek előállítására és forgalmazására; a gazdaságilag gyengébben fejlett megyék mezőgazdasági fejlesztését elősegítő beruházásokra, élelmiszeripari egységek létrehozására; a bezárást (csődöt) megelőző, meglévő termelési kapacitások, vonalak műszaki korszerűsítésére; a lakosság

egészséges alapélelmiszer-ellátásának biztosítására. Az INVESTALIM programot a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium kezeli a vidékfejlesztési beruházási ügynökségeken (AFIR) keresztül. A 2023–2026-os időszakra a programra 590 millió eurót különítettek el, azaz évi 147, 5 millió eurót.

Régióként a hús, hal, zöldség, gyümölcs, burgonya, erdei gyümölcs (üditők, lekvárok), olajos magvak, zsír feldolgozására és konzerválására, tej és tejtermékek, sütőipari termékek előállítására, kenyér- és cukorgyártásra, feldolgozóegységek létesítésére, fejlesztésére, illetve a termelés diverzifikálására lehet pályázni, a következő feltételekkel: a beruházás értéke (héta nélkül) legalább 2,5 millió lej (500.000 euró) kell legyen. A pályázónak igazolnia kell terve gazdasági hatékonyságát, életképességét a beruházás ideje alatt és azután még öt évig. Teljesítenie kell a kiírásban szereplő mennyiségi és minőségi mutatókat. Hozzájárul a térség jövedelméhez (helyi, állami adók és illetékek) a beruházás ideje alatt és azután még öt évig. Az új beruházással, illetve a kapacitás fejlesztésével ösztönözzön más járulékos gazdasági tevékenységeket, helyi termelőket és szolgáltatókat.

A részletes feltételeket tartalmazó kormányhatározatot a következő elérhetőségen lehet tanulmányozni: <https://www.madr.ro/proiecte-de-acte-normative/8434-proiect-hg-aprobare-investalim-2023-2026.html> (vajda)

Megjelent a Helikon

Megjelent a kolozsvári Helikon első szeptemberi, 2023/17-es száma, benne Vörös István versei, valamint Horváth Benji vezércikke.

Interjút Demeter Zsuzsa közöl Vörös István költővel, prózáival, kritikussal, irodalomtörténéssel, esszéistával.

Verset közöl továbbá B. Mihály Csilla, Muszka Sándor, Varga László Edgár, prózát Tamás Dénes, esszét Vörös István, tanulmányt Cseke Péter. René-Jean Clot prózáját Károlyi Judit fordításában olvashatják.

A Pavilon 420-ban Hannos Gábor és Szegedi Fanni versei, valamint Juhász Tamás prózája olvasható.

A Kinematográfban Ritter György ír az Indiana Jones filmsorozatról, fókuszba helyezve a franchise legújabb részét. A Theátrumban Mărcuțiu-Rác Dóra színikritikája olvasható a Create.Act.Enjoy Egyesület – Lucian Blaga Nemzeti Színház – Kolozsvári Színház és Film Kar In Between Homes című előadásáról.

Kritikát Tankó Andrea közöl Vörös István Nem ti kussoltok című verseskötetéről. Fül-szöveget Tóts Dorottya jegyez Fekete Richárd Módosítás és Bokor Krisztián #folyamatosjelen című kötetéről.

Az Amplitúdóban Jakabffy Tamás emlékezik meg Jandó Jenő zongoraművészről, az Artefaktumban Takáts Fábán ír Ujvárossy László Napkezek című kiállításáról, amelynek anyagával a jelenlegi lapszámot illusztrálták.

„Hogy valami igaz legyen”
2023 17

Rajzok: Szegedi Fanni
Léptékhely 2, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 14, 17, 19, 21, 25 és 28. oldal: György László Hegyekről című kiállításának anyagából. Balról, amely a legutóbbi Helikonban volt megjelent.

Hannos Gábor versei
Szegedi Fanni versei
Cseke Péter
Tanulmánya Kemény Jánosról
Vörös István
A végtelen szökése

Tankó Andrea: Műtör
Állatvilágunk
PAVILON 420
KRIKKA

RENDEZVÉNYEK

Operett a Kultúrpalotában

Szeptember 23-án az operett műfajának legelismertebb előadói lépnek fel két – egymást követő – előadás erejéig Marosvásárhelyen, a Kultúrpalotában (17 és 20 órai kezdettel). A KultArt szervezésében színpadra lép Oszvald Marika, akit senkinek sem kell bemutatni, és sokan már igazi hungarikumként hivatkoznak rá; Lévai Enikő, a Budapesti Operettszínház egyik vezető primadonnája, valamint a budapesti dalszínház elismert táncos-komikusa és bonvivánja, Laki Péter, aki ezúttal az est házigazdája is lesz. Felcsendülnek a leghíresebb operettszólók és -duettek, Kálmán Imre, Lehár Ferenc, Huszka Jenő és Szirmai Albert méltán világhírű slágerei, hogy csak néhányat em-

lítsünk közülük: Jaj, cica, Szép város Kolozsvár, Délibá-bos Hortobágyon, Messze a nagy erdő.
Jegyek a Kultúrpalota jegypénztárában kaphatók.

Szimfonikus hangverseny

Japán Romániai Nagykövetsége, a Kumamoto–Románia Egyesület és a Marosvásárhelyi Művészeti Szaklíceum együttműködésével kerül sor szimfonikus hangversenyre szeptember 21-én, csütörtökön 19 órakor a Kultúrpalota nagytermében. Az Erdély Tv-vel közösen szervezett hangversenyen a Marosvásárhelyi Állami Filharmonia szimfonikus zenekarát Shinya Ozaki japán karmester vezényli, szólisták: Chiyo Hagiwara japán zongoraművész, Buta Leonard zongoraművész és Tatar Dragoș klarinétművész. Műsoron: E. Grieg-, Rossini-, Bach- és Smetana-művek.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasag.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, 11. emelet. **Internet:** www.e-nepujasag.ro **E-mail:** nepujasag@e-nepujasag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

642357800076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Robbanás történt egy hajón a Fekete-tenger Romániához tartozó vizein

Robbanás történt egy togói zászló alatt közlekedő teherhajón a Fekete-tenger Romániához tartozó vizein, az ukrán határ közelében szerdán. A segélyhívást leadó 12 tagú legénységet a román tengeri életmentő ügynökség (ARSVOM) mentőhajója kimentette – közölték a hatóságok.

A haditengerészet a helyszínre küldött egy aknászajót, hogy a bűvárok segítségével megállapítsák, hogy tengeri akna vagy a gépházban bekövetkezett baleset okozta-e a robbanást. A hírtelevíziók által megszólaltatott szakértők szerint a térségben valóban gyakran felbukkannak az orosz–ukrán háború nyomán elszábadult sodródó tengeri aknáknak, de a robbanás helye – a gépház környéke – miatt nem

tartják valószínűnek, hogy a hajó aknának ütközött volna.

A Duna-delta Ukrajnához tartozó részén lévő Bisztroje-csatorna felé tartó, mintegy 80 méter hosszúságú, cementet szállító hajó le volt horgonyozva a sulinai kikötőtől 16 tengeri mérföldnyire, amikor a robbanás történt. Sorin Grindeanu szállításiügyi miniszter szerint a léket kapott hajót sikerült közelebb vionatni a parthoz, egy olyan térségbe, ahol – ha nem is tudják megmenteni – ellenőrzött körülmények között súlylyedhet el, anélkül, hogy akadályozná a hajózást a Duna-delta fő hajózási útvonalán, a középső Sulina-ágon.

A hajóról kimentett török, szíriai és libanoni állampolgárok egyike zúródásokat szenvedett, mások pánikrohamot kaptak, senki sem sérült meg súlyosan – közölték. (MTI)

Varsó kész tárgyalni Kijevvel az ukrán gabonaexportról

Varsó kész tárgyalni Kijevvel a gabonaexportról – jelezte Robert Telus lengyel mezőgazdasági miniszter szerdán, reagálva ukrán hivatali partnere aznapi kijelentésére, miszerint Ukrajna megégyezésre törekszik az ügyben.

Lengyelország várja az ukrán gabonával összefüggő probléma megoldását célzó megbeszéléseket, készen áll az erről szóló tárgyalásokra – mondta el Telus a PAP hírügynökségnek. Hangsúlyozta, Varsó nyitott olyan megoldás keresésére, amely „megvédené a lengyel piacot, a lengyel gazdákat, és segítené Ukrajnát”.

A miniszter ilyen megoldásként említette a gabonatránzitot, valamint azt, hogy az ukrán termékekre vonatkozó tilalmi lista legyen rugalmas, módosít-

ható, tegye lehetővé például egyes termékek importját oda, ahol erre igény van. Együttal jobb lenne, ha a megoldás tartós lenne, és az Európai Unió vezetne be – fűzte hozzá Telus.

A miniszter szavaival Tarasz Kacska ukrán gazdasági és kereskedelmi miniszterhelyettes, az RMF FM lengyel kereskedelmi rádióknak adott szerdai nyilatkozatára reagált, amelyben az ukrán tisztségviselő aláhúzta, „Ukrajna tervében első pontként a Lengyelországgal való megegyezés megtalálása szerepel”.

Kedden még ugyanis Kacska a Rzecpospolita lengyel napilapnak adott interjúban jelezte: Ukrajna a közeli napokban embargót vethet ki a lengyel hagymára, paradicsomra, káposztára és almára. Erről a lépésről az ukrán miniszterhe-

lyettes szerdán elmondta: ez „utolsó pontként szerepel az ukrán cselekvési tervben”, és reméli, nem fogják fogantositani.

Telus „az utóbbi két-három nap alatt kialakult helyzet csillapításának” minősítette Kacska szerdai nyilatkozatát. „Azt gondolom, Ukrajna átgondolta a korábban kifejtett véleményét” – jegyezte meg a lengyel miniszter.

Ukrajna hétfőn panasszal fordult a genfi székhelyű Kereskedelmi Világszervezethez (WTO), amiért három európai uniós tagország – Magyarország, Lengyelország és Szlovákia – az Európai Bizottság múlt heti döntésének ellentmondva fenntartotta az ukrán gabona importjára vonatkozó tilalmát. A lengyel importtilalom az ukrán búzát, kukoricát, repcét és napraforgómagot érinti. (MTI)

A francia áruházláncok nem hajlandók veszteséges áron értékesíteni az üzemanyagot

A legnagyobb francia áruházláncok szerdán bejelentették, hogy nem hajlandók veszteséges áron értékesíteni az üzemanyagot az infláció megfékezésére, ahogy azt a kormány javasolja.

„A veszteséges áron történő árusítás tilalma egy nagyon fontos kereskedelmi elv 1963 óta” – jelentette ki Alexandre Bompard, a Carrefour elnök-vezérigazgatója a nemzetgyűlés kereskedelmi bizottságának meghallgatásán, hozzátéve, hogy „nem szabad kinyitnunk Pandora szelencéjét”.

„A gazdasági realitás az, hogy nem fogunk élni ezzel a lehetőséggel” – mondta Thierry Cotillard, a Les Mousquetaires csoport (Intermarché, Netto) elnöke az önköltségi ár alatti üzemanyag-értékesítéssel kapcsolatban. „Ha ezt tennénk, akkor meg kéne emelnünk a tészta árát, de nem örültünk meg teljesen” – tette hozzá.

Az E. Leclerc és a Systeme U láncok vezetői is elutasították a javaslatot.

Dominique Schelcher, a Systeme U vezérigazgatója azt mondta, nem tervezi, hogy „veszteséggel indítsanak tömeges akciót”. A vonakodások ellenére a kormány fenntartja az elképzelést – jelezte szerdán a kereskedelmi Sud Radióban Thomas Cazenave, a költségvetésért felelős miniszter. Ez a lehetőség „nem kötelezettség” – hangsúlyozta a tárcavezető.

„Mi azt akarjuk, hogy azok, akik megtehetik, megtehessék, hogy egy-két akcióval, árplafonnal, és azok számára, akik akarják, veszteséggel értékesítsenek” – fejtette ki a miniszter.

Patrick Pouyanné, a Total olajipari cég elnök-vezérigazgatója kedden a Quotidien című televíziós műsorban kijelentette, hogy nem kíván a jelenlegi 1,99 eurós literenkénti ár alá menni a csoportjához tartozó töltőállomásokon.

Az EU 140 millió eurót biztosít az afgán nép támogatására

Az Európai Unió 140 millió eurós támogatást biztosít az oktatás, az egészségügy, a mezőgazdaság, valamint a nők és lányok gazdasági szerepvállalásának növelésére Afganisztánban – tájékoztatott az Európai Bizottság szerdán.

A pénzügyi támogatás célja, hogy segítséget nyújtson az afgán népnek az országban jelentkező aggasztó kihívások kezeléséhez – írták.

A brüsszeli közlemény szerint az alapvető megélhetési szükségletek biztosítását szolgáló támogatás folyósítását az Afganisztánnak szánt, 2022 decemberében befagyasztott pénzeszközök felszabadításáról szóló döntés teszi lehetővé. Az uniós támogatásra azért van szükség, mert az országot vezető tálibok nemrégiben úgy döntöttek: megtiltják a nők számára, hogy részt vegyenek a civil szervezetek, köztük a

segélyszervezetek munkájában – közölték. Az uniós forrásokat továbbra is az ENSZ ügynökségein, a Világbankon és a helyszínen működő nemzetközi civil szervezeteken keresztül folyósítják. Az Afganisztánnak szánt finanszírozásból az EU külügyekért felelős tanácsa kizárólag azokban az ágazatokban és földrajzi területeken teszi lehetővé a támogatás folyósítását, ahol a nők dolgozhatnak, illetve közvetlenül részesülhetnek a támogatásból – írták.

Az alapvető szükségletekre és megélhetésre szánt 140 millió euró része az EU 2021 augusztusában bejelentett, az afgán nép támogatására létrehozott 1 milliárd eurós támogatási csomagjának. Az EU a csomagból ez idáig 980 millió eurót mozgósított: 500 millió eurót az alapvető szükségletekre és a megélhetés támogatására, valamint 480 millió eurót humanitárius segítségnyújtásra. (MTI)

Ország – világ

Hálapénz elfogadásával gyanúsítanak több orvost

A bukaresti Marius Nasta Tüdőgyógyászati Intézet több orvosát azzal gyanúsítják az ügyészek, hogy pénzt és javakat fogadtak el műtéten átesett betegektől. Az ügyészek szerint a tüdőgyógyászati intézet több orvosa 2022–2023-ban ismételtelen különböző pénzeszegeket és javakat kapott a kórház különböző betegeitől feladataik ellátásával (műtét előtti és utáni ellenőrzések és sebészeti beavatkozások elvégzése) összefüggésben. Mindkét büntetőeljárás keretében pénzügyi vizsgálatokat rendelt el az ügyészség. Ezek jelentős eltéréseket tártak fel a vizsgált orvosok némelyikének törvényes jövedelme és vagyona között – tájékoztatott a vádhatóság. A két ügyben az ügyészség 31 gyanúsítottat állított elő. (Agerpres)

Alexandru Rafila lemondását követelik

Az USR frakciója szerdán a parlament folyosóján tüntetett, Alexandru Rafila lemondását követelve, miután a plénum elutasította az egészségügyi miniszter ellen benyújtott egyszerű indítványt. Emanuel Ungureanu USR-s képviselő szerint az egészségügyi miniszter több tízmillió euróval rövidítette meg az aradi szülészetet, „előre megfontolt szándékkal halálra ítéelve” csecsemőket, akik biztonságos körülmények között születhettek volna meg egy új intézményben. Azzal vádolta még a tárcavezetőt, hogy elvonta azt a pénzt is, amit az USR az országos helyreállítási tervbe (PNRR) foglalt egy új brassói tüdőkörház építésére. (Agerpres)

Hosszú munkaidő

Tavaly az uniós országok 20 és 64 év közötti munkavállalói hetente átlagban 37,5 órát dolgoztak – derül ki az Európai Unió (EU) statisztikai hivatalának szerdán közzétett adataiból. Az Eurostat kimutatása szerint jelentős eltérések vannak ezen a téren a tagállamok között. A heti munkaórák száma Görögországban (41 óra), Lengyelországban (40,4), illetve Romániában és Bulgáriában (egyaránt 40,2) volt a legnagyobb. Ezzel szemben Hollandiában 33,2, Németországban 35,3, Dániában 35,4 óra volt a heti munkaidő. Románia élen jár az EU-ban a részmunkaidőben foglalkoztatottak heti munkaidejét tekintve is. (Agerpres)

A gyógyszerek veszélyes hulladéknak minősülnek

A lejárt szavatosságú és fel nem használt gyógyszerek veszélyes hulladéknak minősülnek, és erre figyelmeztetni fogják a lakosságot – áll a képviselőházban szerdán elfogadott törvényjavaslatban. A tervezet kezdeményezője, Adrian Wiener, az USR törvényhozója szerint a törvénnyel az a cél, hogy megoldódjon egy nagyon fontos probléma Romániában, nevezetesen a gyógyszeripari szennyezés. A jelenlegi becslések szerint 1500 tonna lejárt szavatosságú gyógyszer kerül a lakosságtól háztartási hulladékként a hulladéklerakókba, onnan pedig súlyosan szennyező anyagokként a talajba és a vizekbe. Ez pedig rendkívül veszélyes a lakosság egészségére – szögezte le a politikus. A kezdeményező szerint a törvény azt is előírja, hogy televíziós gyógyszerreklámokban is figyelmeztetni kell a lakosságot, hogy a lejárt szavatosságú gyógyszereket a kórházakban adja le. (Agerpres)

Harminc év: ezer kilométer

(Folytatás az 1. oldalról)

A CNAIR szerint aláírták a szerződést mintegy 760 kilométer autópálya és gyorsforgalmi út megépítésére, ezeknek öt éven belül el kell készülniük, és további 500 kilométerre kiírták a versenytárgyalást. A szakértő optimizmusa lehengerlő: „legkésőbb 2030-ig elkészül újabb 1000 km”.

Most már csak arra kellene rávegyék magukat az illetékesek, hogy valahogy befejezzék a Koronka–Nagyernye terelőutat is, hiszen ez a félbehagyott beruházás is másfél évtizede kezdődött el. Időközben a már megépült szakaszok is tönkremennek...

Elkeserítő, hogy miközben az illetékesek csak amúgy dobálóznak az évtizedekkel és a kilométerekkel, harminc év sem volt elég, hogy Marosvásárhely körül a várost a teherforgalomtól mentesítő körgyűrű megépüljön, hogy a tömegszállítást rendbe szedjék (és nemcsak a megyeszékhelyen, hanem mondjuk az ún. metropoliszövezetben). Erről igencsak kevés szó esik, annál inkább az autózásra kényszerített polgárok eme „rossz szokásáról”, szembeállítva azt az alternatív, pl. kerékpáros közlekedéssel. Mindenki tudja, hogy hogyan volna jobb, egészségesebb, és mit kellene tenni.

Csak mifelénk minden olyan lassított módban történik, hogy beleőszülünk....

Találóbba a klasszikus forma

(Folytatás az 1. oldalról)

A városközponti urbanisztikai változások után is jobban találják a klasszikus padok a főtér arculatához. A December 1. – főtér – December 22. útszakaszon az egyik forgalmi sáv kiiktatásáról van szó, amellyel megnő a főtér parkos részének felülete – tájékoztató Moldovan Florian, aki hozzátette, hogy év végéig az átrendezés keretében új buszmegállókat szerelnek fel, amelyeket elektronikus kijelzővel látnak el.

A köztéri padok cseréjét a helyi költségvetésből finanszírozták. A beszerzésükhöz nem volt szükség tanácsi határozatra. A régi padok nem mennek kárba, más parkokba helyezik át őket, ahol jobban illenek a városképbe. A kérdés az, hol vannak azok a szakemberek, akik eldönthetik, milyen köztéri bútorzat illik (vagy nem) Marosvásárhely központjához, hogy ne kelljen kétvétenként kicserélni, tegyük hozzá, a városlakók közös kasszájából.

Nem váltak be a 2022 elején felszerelt padok

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Elsőbbség a kismamáknak és kisgyerekes családoknak

Újabb kisgyerekes családokat segítő intézkedésünket fogadta el szerdán döntéshozó fórumként a képviselőház: a kismamák, valamint a legfeljebb ötéves gyerekeket kísérő felnőttek elsőbbséget élveznek majd a bevásárlóközpontok pénztárainál, valamint a közintézményekben való ügyintézéskor. Továbbá a köztéri parkolóhelyeken legalább két helyet fenn kell tartani, és kellőképpen megjelölni a várandós édesanyáknak és kisgyerekes családoknak, ha legalább tíz parkolóhely van az adott helyen.

A törvénytervezetet Csépe Éva-Andrea Maros megyei parlamenti képviselő, a munkaügyi és szociális védelmi bizottság alelnöke dolgozta ki.

„Az RMDSZ azon dolgozik, hogy minél élhetőbbé tegye a családok mindennapjait, ez a kezdeményezés is ennek a cselekvési tervnek a része. Legtöbbször nincs kire bízni a kisbabát, amikor napi ügyeket kell intézni, emiatt egyértelmű, hogy a kismamák magukkal viszik ezekre a helyekre. Sokszor szembesülünk azzal, hogy a kisma-

mák számos megpróbáltatáson kell keresztülmenjenek a napi ügyintézés során, így abban tudunk segíteni nekik elsősorban, hogy mentesítjük őket a sorban állástól, valamint a bejáráshoz közeli parkolóhelyek elkülönítésére dolgoztunk ki jogszabályt” – fogalmazott a képviselő.

Az elkülönített parkolóhelyekre vonatkozó rendelkezés a törvénytervezet Hivatalos Közlönyben való megjelenését követően 6 hónapon belül lép érvénybe, míg az elsőbbségadás a bevásárlóközpontokban a törvény kihirdetését követően.

(RMDSZ-tájékoztató)

Fotó: RMDSZ

Újabb lépés a visszaszolgáltatások felgyorsítására

A kommunizmus idején elkobzott javak visszaszolgáltatási folyamatán könnyít az RMDSZ-nek az a törvénykezdeményezése, amelyről szerdán döntéshozó fórumként szavazott a képviselőház. Ennek értelmében a visszaszolgáltatásnál előnyben kell részesíteni a fogyasztókkal élőket.

A kezdeményezést Szabó Ödön Bihar megyei parlamenti képviselő dolgozta ki, és elmondta: „Romániában az államosítás a 1940-es évek végén és az 1950-es évek elején, a kommunista hatalomátvétel után kezdődött, és kiterjedt a különböző iparágakra, mezőgazdasági területekre, ingatlanokra és más javakra. Bár az elkobzott javak visszaszolgáltatását és az áldozatoknak való

kártérítést későbbi kormányok kezdeményezték a kommunista rezsim bukása után, Romániának még most sem sikerült rendeznie megnyugtató módon a visszaszolgáltatási folyamatokat. Ennek a könnyítése céljából dolgoztam ki a törvénytervezetet, amely prioritást nyújt a fogyasztókkal élő személyek visszaszolgáltatási kérelmeit illetően, valamint felgyorsítja a végleges bírósági határozatokkal már rendelkező személyek kérelmeit” – fogalmazott a Bihar megyei parlamenti képviselő.

A megszavazott törvény az államelnöki kihirdetés után, a Hivatalos Közlönyben történő megjelenését követően lép érvénybe. (RMDSZ-tájékoztató)

Fotó: RMDSZ

Mesterséges intelligenciát és kiberbiztonságot is oktatnak az új tanévben a BBTE-n

Mesterséges intelligencia alapszak és kiberbiztonság mesterképzés indul az új tanévtől a Babeş-Bolyai Tudományegyetemen, mindkettő angol nyelven – írta szerdai közleményében a felsőoktatási intézmény.

A román, magyar és német tagozattal, illetve angol nyelvű képzési programmal is rendelkező erdélyi egyetem nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a digitális világ elvárásaihoz igazítsa oktatási kínálatát, a két új szak is ennek eredménye.

Az egyetemen – Romániában elsőként – 50 diák tanulhat alapszakon angol nyelven a mesterséges intelligenciáról, eddig csak mester- vagy doktori képzésen volt erre lehetőség az informatikát végzett hallgatóknak. Az új szakot nagy érdeklődés övezte, nyolc jelentkező volt minden helyre – írták.

A közlemény arra emlékeztet, hogy a számítástechnika és az informatikai rendszerek tudományterületén a nemzetközi egyetemi

rangsorok szerint a BBTE az első helyen áll az országban. Daniel David rektor szerint ez a vezető szerep készítette őket az új alapszak elindítására. Elmondta, hogy az egyetemnek több nemzetközi partnere is van e téren, például a Microsoft szoftvergyártó cég.

A BBTE az új tanévben kiberbiztonság mesterképzést is indít angol nyelven, ahol mintegy 40 romániai és külföldi diák folytatja tanulmányait. A Romániában szintén úttörőnek számító képzés egy év vendégoktatást is biztosít a hallgatóknak más európai egyetemeken. Az új képzési programot a kiberbiztonsági szakemberek iránti nagy igény szülte – közölték.

A BBTE vezetése júniusban jelentette be, hogy az október 2-án kezdődő 2023/2024-es tanévben számos új szakot indít, alkalmazkodva a legújabb munkaerőpiaci elvárásokhoz. A magyar nyelvű képzések közül a digitális média szakot, illetve az üzleti és pénzügyi adatelemzést említették. (MTI)

Azt kérdezték nemrég tőlem: hogyan gyógyít a műveltség? Milyen gyógyvíz a kultúra?

Észrevétlenül hat. Lassan történik meg a tőkefelhalmozás. Évek és tanulmányok szükségesek hozzá. Lelki alkat és engedelmes akarat. A koncentrációs kicsapódása váratlan és gyakran örömteli. Ahogy felismerünk egy tényt az V. szimfóniából, ahogyan meg tudjuk mondani, merre van a Mester utca egy külföldinek, ahogy ráismerünk egy stílusra, ahogy felismerjük egy filmrészlet alapján az egész filmet, címére is, főszereplőire is emlékszünk. Ahogyan megértjük a verset. Ahogyan a könyvet forgatjuk, fogadjuk. Véleményünk mérlegelés lesz. Ervekre alapozott. Vagy évekre?

A kultúra magabiztossá tesz. Emberek, akiket elveszettnek látsz, egy adott szituációba kerülve okosan, kulturáltan cselekszenek, nem is hitted volna. Megvan hozzá az előképzettségük. A cselekvési mintát a (szak-

mai) kultúra szolgáltatja. A kultúra, a saját kulturáltságod álláshoz juttat, társakat szerz, gyógyítani tudsz általa, magasabb iskolákra akkreditál, bejuttat a felsőoktatásba, informálttá tesz. A világ kitágul, és tág marad. Végso soron milliókat nyerhetsz lexikális tudással egy tévés kvíz során. Akár milliomos is lehetsz. Szavak és eszmék, ötletek milliomosa – mindenesetre.

A kultúra gyógyír, ha színházba mész, ha beülsz egy moziba annyi anyagi jószágtól, javtól megcsömörölve egy plazában. A múzeum jótékony fáradtsággal fizet. Leülsz egy terem közepén, és csak bámulod szabadon Rembrandt Éjjeli őrjáratát a Rijksmúzeumban Amsterdamban. Vagy Van Goghra buksz, és napraforgói láttán nyárra vágysz.

Utána jobban esik az étel, könnyebben veszed elő a tárcádat a múzeumshopban, hogy egy képeslapot vegyél vagy egy emléktárgyat.

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

A kultúra nyelvismeretet jelent. Ha rosszul érzed magad, vagy csak papírsebkendőt akarsz venni, betérsz Lyonban egy gyógyszertárba, Frankfurtban egy drogériába, és franciául/németül vagy végső mentváráként angolul kéred a gyógyszert, a papírtörölt. Nem erény az államnyelv nem ismerete, megvetése. Ha vásárlóként a saját szülőföldeden mutogatásra kényszerülsz... Mondd, kinek van jó véleménye a nyelvbutákról?

A kultúrát gyakran ingyen adják, nem kell hozzá kérvény, miniszteri engedély, nagy protekció, tetemes összegek. Az iskola ingyen

osztogatja, ha az oktatási rendszer működőképes, és rendelkezik bölcs, (meg)értő tanítókkal.

A kultúrát be lehet venni vízzel és alkohollal vagy minden kísérő nélkül. A kultúra önmagában is fogyasztható. Szellemileg hízal, sőt extrém esetben megterhel. A kultúra adagokban jó. A műveltség lehet fárasztó, ha ostobán gazdálkods vele. Hivalkodás tárgya. Összességében a kultúrát, az ostoba ember veszedelmes következtetéseket von le, a bölcs befogadja, gyógyszerként, szellemi ajzószerként használja.

A kultúra sok pénzbe kerül, ha valami különlegesre vágysz. Ha gyűjtöd a civilizáció termékeit, amelyek lelkileg boldoggá tesznek: festmény, szobor, bélyeg, lepke-bogár, régi pénz, képeslap, jelvény, toronyóra elvesztett lánc. Kérdezd meg a gyűjtőket: minden megszerzett újabb darab győzelem, kielégülés, büszkeség, lelki felvonó.

A kultúra vény nélkül is kapható.

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Betegség, gyógyulás, gyógyítás a magyar irodalomban (20.) Bomlás és életerő a századfordulón

A kilencszázad évek végén a magyar polgárság végre nagykorúvá lett, és átvette az irodalmi hegemoniát. Ugyanakkor, ahogy ez általában törvényszerű a történelemben, az önkifejezését megtaláló új közösség már éppen túljutott a zenitjén, és elkezdődött a dekadenciája. A polgárosodás nálunk egyszerre hozott egyértelmű haladást és belső ellentmondásokat. A városiasodás, az iparosodás rohamosan felforgatja a szerves kisközösségeket, a modern szegénység és magányosság pedig „demokratizálódik és tömegcikké lesz, mint minden” (Szerb Antal: Magyar irodalomtörténet, 463–464).

Kiss Zsuzsánna

Az elszigetelődő, sorsközösség nélkül maradó emberek életérzése ekkor már világjelenség. A millennium fényei ellenére a dualista Magyarországon is szinte általános érvénnyel terjedni kezd; a tudatosabb emberekben „megfoghatatlan” büntudatot és önvádat okoz. A világháború előtti Magyarország másfél ezernél több folyóirata és hírlapja köré csoportosuló írók kezdenek ráeszmélni, hogy az ország sorsa nem a parlamenti csatározásokon dől el. Igen ám, de akkor hol és miképpen? Azt, hogy „mért fáj neked az égő élet heve?” (Ady Endre: *A grófi szérűn*, 1908), az írók folyamatosan kutatják Budapesttől Aradig, Debrecentől Kassáig, Kolozsvártól Miskolcig, Nagyváradtól Pécsig, Pozsonytól Szegedig, Szabadkától Temesvárig; de talán mondhatjuk, hogy egyféléképpen „diagnosztizálnak” Ady előtt, és másféleképpen Ady után. Nézzünk körül még egy kicsit „Ady előtt”.

Petelei István hősei

Ha valaki manapság elmegy a szentendrei Skanzenbe, megdöbbenve állhat meg Hirsch Mór könyvkereskedésének boldogult... és élethű mása előtt, majd betoppanva városunk egykori híres boltjába, ott a számtalan csoda között megtalálhatja Petelei István fényképét a falon. Petelei István (Marosvásárhely, 1852. szept. 13. – Kolozsvár, 1910. jan. 5.) katolikus örmény kereskedőcsalád sarjaként született, Székelyudvarhelyen, szülővárosában, Kolozsváron és a fővárosban tanult, majd hazatért, és

Petelei István

kolozsvári szerkesztőségek tagjaként dolgozott. Először 1879-ben keltett feltűnést elbeszéléseivel. Petelei hősei köznapiságú kisemberek, akik valamilyen bánatot, veszteséget, sérelmet hordoznak magukban, és önmagukkal viaskodnak csendes észrevétlenségben. Vannak nyomorult, indulatokban kitörő féktelen hősei, és vannak maguktól összeomlók. Kemény Zsigmond világára emlékeztető, elfojtásokkal élő, vívódó lelkű hőseit azonban Petelei csak a maguk kisszerűségében, és röviden, impresszionisztikusan villantja fel. Mégis minden történet végzetdrámai tömörséggel jelenít meg egy-egy általános emberi helyzetet. Az elbeszélés filmszerűen pergő eseménysoara szaggyagott, nyers párbeszédéből, illetve a havasi táj és a gyors iramú folyóvíz motívumaiból épül fel. A magát ártatlanul vízbe ölt fiatal lány, akit nagyapja nevelt, Eszti, a havasi (Maros menti) falu lakóiban rejő irigység, önzés, durvaság és közömbösség áldozata. Kísértetiesen mindennapi féltékenység és perlekedés tárul az olvasó elé, aki mire felocsúdik, hogy mi is történik, a leány már nincs ott; lelke nem a meg sem történt szegény miatt, hanem inkább a kietlen és kíméletlen önzés, a durvaság és az értéktelenség érzése elől menekül el, ki a világból. Ilyen rideg, ilyen kíméletlen is az egymásra utalt provincia összezárt kisközössége? – tehetjük fel a mindenkori kérdést. A *Fülemile* című elbeszélés hősnője egy kisváros pékjének felesége, aki beleszeret egy léha fiatalemberbe. Mielőtt a hiszékeny Ágnes megcsalná a férjét, a gavallér elillan, és csupán ennyi a tragédia oka: mert Ágnes feldúlt lelke halálosan összeomlik. Minden írásában Petelei az általános emberi sors betegségtüneteit ábrázolja élesen, szinte felkiáltó erejű, tárgyilagos józansággal.

Herczeg Ferenc igazi értékei

Az ötvennyolc éves korában elhunyt marosvásárhelyi Petelei Istvánnal ellentétben hatalmas népszerűség kísérte a dél-bánsági születésű Herczeg Ferencet (1863–1954), aki Versecen, német ajkú családban született, és aki magyarul a temesvári piarista gimnáziumban kezdett tanulni 1874 és 1876 között. Herczeg Ferenc a Horthy-korszak népszerű írójává, az Új Idők főszerkesztőjévé nőtte ki magát (a lap 1894–1949 között létezett, Herczeg kezdetől 1944-ig szerkesztette). Fogházban írta első pályadíjnyertes művét (párbajozás miatt került börtönbe). Termékeny író volt, elbeszélést, regényt és színművet egyaránt írt, általában az uralkodó korizlésnek megfelelő modorban. Sokáig népszerű, majd mélyen elfelejtett elhallgatott, ma valamelyest újra figyelemmel kísért életművében találunk néhány igazi értéket. A hét sváb (1916) című regénye ilyen fenntartások nélkül jó alkotás, a temesi bánságban lezajlott 1848–49-es forradalmi és szabadságharcos események krónikája. Kosztolányi éppenséggel az induló Mikszáth kötetek (A jó palócok és Tót atyafiak)

Herczeg Ferenc

mellé emelte értékítéletében ezt a regényt. Herczeg Ferenc lényegre törő, olykor szellemes kiszólásokba bocsátkozó prózastílusát Somersét Maughaméhoz lehetne hasonlítani. *Andor és András. Budapesti történet* (1903) című regényében találunk egy műtétet a saját nyilvánossága előtt végző orvost. Ez a doktor Külföldy állapítja meg, hogy „a fuldoklónak hiába mondd, hogy a politikai helyzet nem alkalmas arra, hogy lélegzetet vegyen”.

A behelyettesítő megváltás, az anyai önfeláldozás

A *Himlő utca* című elbeszélésében Herczeg Ferenc érzelmes, jelképekben gazdag, Oscar Wilde-i szecessziós mesében magasztalja az anyai önfeláldozó szeretet legyőzhetetlen erejét. Egy özvegy királyné hét éves kisfia egy karácsony este elkapja a gyógyíthatatlan pestist. A fekete himlő miatt gyászolni kezd az egész ország, melynek ellensége addig egy se volt, a fák lombjai elszáradva kókadognak, a madarak elnémulnak, a pillangók holtan hullnak a földre. A boldogtalan édesanya bármilyen ajándékot megígérne a kisfiának, ha attól a gyermek meggyógyulna. A kisfiú piros dolmányos, fehér paripán ülő fahuszárt kíván, olyant, aki azt is tudja mondani, hogy „hop, hop”. Az édesanya el is küldi az udvar népét mindenfelé a beszélő fahuszárért, de senki sem talál ilyen portékát. Akkor végső elkeseredésében elindul, hogy ő maga találja meg valahol a gyógyító fahuszárt.

A város piacterének végén, a vásár végére érkezik. Áthalad egy furcsa kapun, és a kapu hirtelen bezárul mögötte. Szűk és sötét alagúti folyosón halad, elérkezik egy „Beteg gyermekek boltja” feliratú ajtóhoz, sokáig megy tovább, aztán találkozik egy öregemberrel, aki egy asztalnál ül, füstmacskákat ereget, és az előtte heverő sok csomag közül fel sem pillant a királynéra. Végül mégis meghallgatja a királyné kérését, és további dohos, nyirkos folyosókon elvezeti egy szobába, ahol egy vad, szörnyű fekete bivaly őriz egy kis fekete koporsót. A királynénak oda kell mennie, hogy kinyissa a koporsót, abban fekszik a beszélő huszár. Félelmét legyőzi az anyai akaraterő, a bivaly és a koporsó elé áll. Ekkora bátorság hatására a nagy bivaly összezugorodik, csak két parázsló szeme marad a koporsó előtt. A ki-

rályné felnyitja a koporsót, benne találja a fahuszárt, és máris indulna, de az öregember szavára a koporsó tükrös fenekére kell néznie. A tükrőben meglátja kisfiát, amint játszadozik a palota kertjében a piros dolmányos, fehér paripás fahuszárral, ám a gyermek bőre csupa sebes himlőhely, két szeme vak.

Expresszionizmusba hajló szürrealizmus vegyül a jelképes mesébe. Az anyai szeretet újabb próbái következnek. A királyné útja tovább vezet. A Himlő patikában egy hatalmas, gépektől kattogó műtőteremben kell derűt és elszántságot mutatva alávetnie magát egy különös műtétnek. A gépes teremből egy kígyókkal teli verembe kell vetnie magát, ahol a pestis következményeit arcára operálják... hófehér hajjal, ráncosan és világtalanul börtökélő előttem a szegény királyné. De nála van a hop-hopot mondó fahuszár, és most már viheti kisfiának, a biztos gyógyulás ígéretével.

A behelyettesítő megváltás, a más helyett szenvedés gyógyító ereje egyszerre keresztény szimbolikájú allegória, és egyszerre időnkívüli, archetipusokat felvillantó, fordulatos, lebilincselő mese. A parabolisztikus történet Oscar Wilde meséivel szemben itt jól végződik: a bátor édesanya meg tudja gyógyítani a kisfiát, és önzetlenségéért – de csakis kisfia változatlanul rajongó szeretete segítségével – visszanyeri hamvas bőrét és két szeme világát, hogy az elfeketedett ország újra kiviradjon.

A *Lószőr vitéz* című Herczeg-elbeszélés Mikszáth-i hangon indul, gárdonyis vagy Móra Ferenc-es felhanggal folytatódik, mégis sajátos névjegye a szerzőnek. A történet elbeszélője egyes szám első személyben számol be két jómódban élő kistestvér gyermekkorai kalandjairól, a nagyobb gyermek önzéséről, a kishűg mindenben bátyját segít, odaadó kedvességéről, majd betegségéről és haláláról. A torokgyík okozta tragédia a játékát féltő, húga jószágát egy kócbaba miatt elfeledő kisfiút végül mélységesen megárazza. Vica halálát az elbeszélő hang mögé bújt gyermek úgy értelmezi, mintha nem is a szörnyű betegség, hanem az ő irigysége és konok önzése engedte volna át a kis Vicát a halálnak...

Testi-lelki nyavalyák Gárdonyinál

A „legnépszerűbb magyar regény” rangját pár éve elnyert *Egri csillagok* (1901) szerzője, Gárdonyi Géza (1863–1922) már népies hangvételű elbeszéléseiben és gyermekmeséiben, majd történelmi és lélektani regényeiben is igen sokat tud mondani az ember testi-lelki nyavalyáiról. Gárdonyi édesapja, Ziegler Sándor részt vett a szabadságharcban, találmányaival és bátorságával kiérdemelte a „Kossuth fegyvergyárosa” címet. Már az író gyermekkorában az édesapa kis ideig a lipótmezei Téboldya főgépeze volt. Ziegler (később Gárdonyi) Géza a szegénységgel, az anyaghiányért való küzdelemmel és a nélkülözéssel gyermekként és fiatal tanítokként és újságíróként is összezokott. Nem volt kiemelkedő teljesítményű diák. Rejtőzködő, zárkózott természetű ember volt. Rengeteg írói álnevet használt (harcias) újságíró korában. Sokféle betegségtől szenvedett, tüdője, veséje és szíve sem volt túl ellenálló. A városi élet fárasztotta, úgyhogy Sárvar-Győr-Szeged-Arad-Budapest és más állomások után Egerben telepedett le. Rosszul sikerült házasságából kihátrálva, özvegy édesanyjával és gyermekeivel élt az egri vár tőzomszédságában sok könyvével, munkájával, hegedűjével, festőecsetjével... Gárdonyit Ady Endre a magyar Dickensnek

nevezte, Hatvany Lajos szerint „álomlátó volt, a valóság rémes álmanak könnyekben mosolygó látónoka”.

Szerelmi háromszög a Láthatatlan emberben

Hogy mennyire igaza van Hatvany bárónak, gondoljunk csak Emőke, Dzsidszia, Zéta és Attila szerelmi négyyszögére és annak megoldására a *Láthatatlan emberben* (1902). Ez a Krisztus után 440 és 460 között játszódó cselekményű, hun témájú, történelmi és lélektani éregény sokszor beszél testi-lelki betegségekről és gyógyulásokról. Amikor a sokat szenvedett, gyermek urai által méltatlanul már-már halálra kínzott rabszolga-fiúból Priszkosz rétor művelt fiatalembert nevel, akit fel akar szabadítani, Zéta inkább marad nevelője rabszolgája; ragaszkodását így magyarázza: „– Ó, jó uram – rebegtem térdre esve –, ne küldj el engem! Ne adj nekem pénzt! Hadd maradjak, ahogyan voltunk! [...] Neked köszönhetem, uram, hogy kiemeltél az állati sorból! Neked köszönhetem, hogy világossága van az értelmeknek. Nem korbáccsal neveltél, hanem jó szívvel. Szép ruhában járattál, asztalodhoz ültetted. S nem te tanítottál-e arra, hogy az ember csak a szívével érdemelheti meg az ember nevet?” (Láthatatlan ember, 1. fejezet)

Zétát a hunoknál a kamaszos szerelmi hevület ellen óvja nevelője, persze hiába. Amikor levélhamisítás okán Emőke atyja, Csáth egy felkapott székkal leüti Zétát, előbb mindenki azt hiszi, hogy a fiú meghalt. Zétát Bial táltos gyógyítja meg. Kimarjult karját fakéreg gipszbe teszi. Sokáig nincs eszméletén a fiú. A rabszolgánok felváltva

Gárdonyi Géza

örzik és ápolják. Zéta ocsúdva elmélkedik a betegnek kijáró gyöngédségen:

„Azt is gondoltam, hogy talán mégis úrnak éreznek ezek engem, s kénytelenül is hódolnak az én műveltségemnek. Nem: szenvedő voltam, csak a szenvedőt látták bennem. Nem tudtam, mekkora a zúzódás a fejemen, de nagy lehetett, mert fölemelni nem bírtam. Mintha mérhetetlen nagy hegy volna. S mintha akkora tüzes folyó hömpölyögne benne, mint a Duna! Vagy mintha én hanyódnék forró nagy hullámokon, amelyek jönnek szélesen, s fölemelnek meg alábocsátanak, s megint fölemelnek. Meddig feküdtem így, nem tudom. Egyszer csak elmúlt a nagy hanyóadás, és fölnyitottam a szememet.” (Láthatatlan ember, 31. fejezet)

Végül a regény elbeszélője-hőse az életben maradt a szívnek köszönhető, az emberi arc mögött rejtőző, teljesen soha ki nem ismerhető szívnek. Emőke, aki őt viszont nem szereti, de becsülni megtanulta, aki Attilát szereti reménytelenül, tudatosan halálba megy helyette Attila temetési ceremóniáján. Zéta életben marad, hogy az őt régóta titkosan szerető Dzsidszia rabszolgánnyal társuljon.

Pontos kardiológiai diagnózis az új komputertomográfal

Nemrégiben beszámoltunk arról, hogy a legújabb technológiákra mindig fogékony marosvásárhelyi Cardiomed Orvosi Központ műszerparkja a Siemens Healthineers cég új CT-készülékével bővült. Az utolsó generációs Naeoton Alpha komputertomográf korábban elképzelhetetlen lehetőségeket nyújt a betegségek megállapításában. A közel felére csökkent sugármennyiség mellett a fotonzámláló detektorral ellátott készülék nagyon pontos képet készít az emberi test minden belső szervéről, azok működéséről, működési rendellenességeiről.

Prof. dr. Benedek Imre kardiológus és belgyógyász főorvos egy barcelonai kongresszuson tartott be-

Prof. dr. Benedek Theodora

mutatón látta meg a készüléket, és jelentőségét felismerve vásárolta a meg szívbetegségekkel foglalkozó magánklinikája számára. A készülék előnye a gyors és rendkívül pon-

tos diagnózis bármilyen szívbántalom esetén.

Mivel a nagy teljesítményű komputertomográfot már használják, a napokban betekinthetünk a működésébe is.

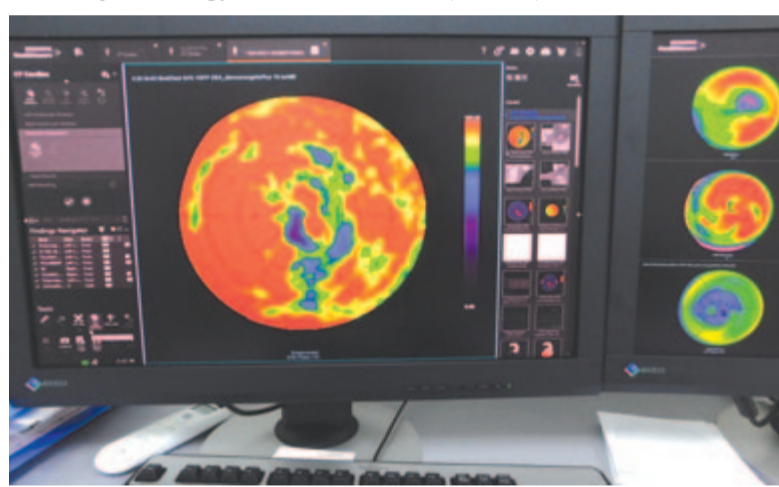
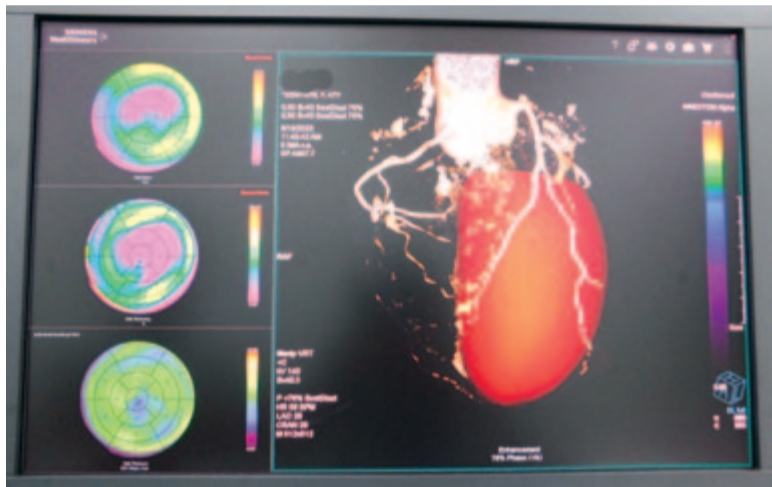
Prof. dr. Benedek Theodora belgyógyász és kardiológus főorvos mutatta be, ahogy a térben forgatni lehet az élénkpiros színben megjelenő szívet, és a felszínén lefutó hajszálerekben folytatódva a működését biztosító koszorúerek állapotát. Pontosan követni lehet, hogy hol és milyen mértékben van elzáródva a koszorúér, amely a szívizom szenvedő területét kellene vérellátással ellássa. Ahol a piros szín zöldre vált, ott nem kap elég vért a szívizom, ahol azonban kék, sőt lila, ott már elhalt. Egy másik felvételen százalékokban is látni lehet a szívizom állapotát.

Az elhangzottakat Benedek Imre professzor egészíti ki. A Naeoton Alpha komputertomográf előnye, hogy nemcsak megmutatja, hogy hol van szűkület, hanem azt is, hogy mit tartalmaz (például kalciumot vagy zsírt) az elzáródást okozó csomó. Ennek ismeretében a beavatkozást végző szakember tudja, hogy sikerülni fog-e az elzáródást veszély nélkül vagy minimális veszéllyel áttörni, tudja-e tágitani a lerakódások miatt beszűkült eret, tudja-e sztentet beültetni, vagy van-e értelme megoperálni a páciens. Ha ugyanis a felszabadított koszorúér az elhalt szívizomba vinné az oxigénes vért, akkor nincsen értelme a beavatkozásnak. Ilyenkor a beteg hiába mûtik meg, a helyzete nem fog javulni.

Erdeklődésünkre Benedek professzor hozzátette, hogy a zöld színnel jelzett, úgynevezett her-

vadt szívizom, amely nem kap elég vért, a koszorúér megnyitását követően nagy gyorsasággal feléled, és teljesen regenerálódik. A komputertomográf pontosan megmutatja, hogy a szívizom hány százaléka él, mennyi van a hervaadás (isémia) állapotában és mennyi az elhalás. Ha még van élet a szívizomban, a koszorúér megnyitásával, gyógyszeres kezeléssel és rehabilitációval vissza lehet hozni a beteget egy elfogadható életvitelre, és el lehet kerülni a főlösleges operációt.

Mindez, amit végigkövettünk, összességében a szívbetegség számára fontos szelete annak, amire a készülék képes, amely a szívbántalmakkal diagnosztizált páciensek gyorsabb gyógyulását elősegítő pontos diagnózison túl jelentős szerepet tölthet be a kutatómunkában is. (bodolai)

Kik vagyunk valójában?

Létünk önalkotás

A lélek alakulása sokáig szinte öntudatlanul történik, míg aztán a kamaszkor táján – egyesek hamarabb, mások később, de egyre többen sosem – feltesszük magunknak a kérdést: milyenek is vagyunk, kik vagyunk valójában? Meg egyáltalán: mit akarunk a világgal, a világban? És attól kezdve figyeljük, mi történik velünk, és igyekezzünk megalkotni saját magunkat. Mégis, különös módon, hisz ez eléggé durva ellentmondás(nak látszik), az Ismerd meg önmagad! közhelyszerű igazsága sokkal kevésbé válik gyakorlattá, mint azt elvárnánk a felszólítás több ezer éves történetének ismeretében.

Albert Ildikó szakpszichológus

Önismeret és sors

Mint tudjuk, a „Gnóthi szeauton!” (Ismerd meg önmagad!) a delphoi jósva jelmondata. Ide jártak királyok, hadvezérek és közemberek, még messze földről is, megtudni, mit hoz a jövő. Érthető, hisz ez lenne mindannyiunk vágya, bár a bölcsőbbek azt is tudják, hogy – szerencsénkre! – nem ismerhetjük a jövőt. Az érdeklődőket fogadó papnő a bejáraton díszelgő felhívás szellemében talán valami ilyesmit tanácsolhatott a hozzá fordulónak: ismerd meg tenmagadat, és tudni fogod a sorsodat! Mert a sorsod te magad vagy. Nem külső erők uralkodnak rajtad. Az istenek bened vannak, és jellemed, személyiséged alakítja, formálja a jövődet. Változtass magadon, és változni fog a sorsod! Fogadd el magad, és el tudod majd fogadni a sorsodat is! Mert ennnyire fontos az önismeret. Tudjam, milyen vagyok; mit miért teszek.

Legyek tisztában a képességeimmel, a határaimmal, lássam előre nagy valószínűséggel a reakcióimat a különböző élethelyzetekben, kivéve a szélsőséges, traumatikus vagy teljesen rendkívülieket, amelyent vagy amelyhez hasonlót sosem próbáltam. Ilyenkor saját magamnak is hatalmas meglepetéseket okozhatok. Önmagam

ismerete szorosan együtt jár a határok ismeretével. A határ a pszichológiában sok mindenre vonatkozik. Valójában azt a képzeletbeli vonalat jelöli, amelyik elválasztja a személyt a környezetétől, a konkrét lehetőségeit az álmaitól, ha úgy tetszik: a valódi énjét az ideális éntől. A jó önismerettel rendelkezők képesek felmérni a szociális helyzetet és szociális terjeszkedési lehetőségeiket, az érdekeiket és a másokéit is, hogy viselkedésük, egész életvitelük ennek megfelelő és ennek következtében jól kivitelezhető, kevésbé konfliktusos, egyszóval sikeres legyen. Aki tisztában van önmagával, az tudja, mit képes egy kapcsolatban – mindenféle em-

beri kapcsolatban – nyújtani, és mit vár(hat) el, ami megkönnyíti a társ megtalálását is, és a szép, tartós relációk kiépítését. Az önismeret hiánya steril keresgéléshez, elégedetlenséghez, szakmai és párkapcsolati problémákhoz, sikertelenséghez vezet.

Mit kell megváltoztatnunk magunkban?

Az önismeret nem elhanyagolható következménye, hogy modellként szolgál, vagyis környezetének is azt sugallja, hogy jó dolog megismerni önmagunkat.

Ha tisztában vagyunk természetrajzunkkal, az arra is jó, hogy rádöbbsen hiányossága-

inkra, jelzi, mivel kell még foglalkoznunk, „dolgoznunk” a lelkünkben, mit kell megváltoztatnunk magunkban, az életünkben ahhoz, hogy sorsunkat szerencsésebben tudjuk irányítani. Természetesen önmagában nem elég, hiszen gyakran még az önmagára figyelő – nem is akárhogyan figyelő – személy is okozhat saját magának nem kis meglepetést egy váratlan, teljesen ismeretlen és/vagy sokkoló helyzet megélésekor.

Sokaknak sokszor úgy tűnhet, hogy mindannyiunk által természetesen birtokolt tulajdonságáról van szó, miközben a szó szoros értelmében mindennap tapasztalom, hogy milyen sokan képtelenek jellemezni önmagukat, mennyire nem ismerik föl érzéseiket, miközben hol tréfával próbálják elütni a témát, hol megdöbbennek, esetleg – ritkán és a kevesek – bevallják, hogy hát erre nem is szoktak gondolni, illetve most össze vannak zavarodva, vagyis hát nem tudják, hogy kik is ők valójában. Tessék kipróbálni: vegyenek elő tollat, papírt, és írjanak le mindent saját magukról, vagy kérjék meg a közelállót, hogy tegyék ugyanezt. Ugye milyen nehéz? És ugye milyen furcsán reagálnak a felszólítottak? Hát erről van szó.

Szembesülni a valósággal

Legtöbbször csak akkor kezdenek el foglalkozni lelkük, szellemük, gondolkodásuk milyenségével, ha valamilyen baj van: amikor úgy érzik, hogy a hullámok összecsapnak a fejük fölött, tünetek, rossz közérzet, végeérhetetlen konfliktusok és hasonló miegymás keseríti az életüket... Érdekes módon még ilyenkor is sokan hajlamosak mindenki másra kenni a bajok okát, kimerítően ecsetelni mások jellemét, ellenük elkövetett gonoszságait, ahelyett hogy magukba szállnának. Netán épp ellenkezőleg, mindig minden körülmények között saját magukat okolják, és fittyet hánynak a valódi helyzetre. Furcsa, hogy mennyire igyekeznek sokan közülünk mindent megtenni azért, hogy ne szembesüljenek saját magukkal. Bár az is igaz, hogy saját lelkecskénk is rendelkezik néhány olyan trükkkel, amivel sikeresen megakadályozza önmagunk megismerését, vagy feloldja azt a kognitív diszsonanciát – kellemetlen érzést, melyet két igaznak vélt, de ellentétes állítás felismerése okoz –, amikor szembesülünk azzal, hogy talán nem is olyanok vagyunk, mint képzeltük eddig magunkról.

Ha görbe a tükör

De akkor milyenek vagyunk? És valóban, ha minden aránylag rendben megy a maga útján – vajon mikor is megy így?! –, az önismeret természetesen alakul(hatna) ki a személyiséggel együtt, hisz megszületésünk pillanatától kezdve szinte állandóan szembe-sülünk azzal, milyenek is vagyunk, vagy kellene hogy legyünk, illetve milyenek lát a közvetlen környezetünk. Állandóan „tükörtartanak elénk”. Persze, lehet, hogy ezek az elvárások nem a legmegfelelőbbek, lehet, görbe tükör áll velünk szemben, és létezik még egy saját szűrőnk is. Ráadásul az újabb és újabb élethelyzetek néha egészen mást kérnek, és mást, másként jeleznek vissza, mint az a milió, amelyből jövünk.

Gubancok és életminőség

Bonyolítja még a képet, hogy személyiségünk és önismeretünk (vagy hiánya) alapján alakítjuk ki az életvezetésünket. Ez az a mód, ahogyan a mindennapjainkat és az életünk különböző területeit szervezzük, ahogyan eligazodunk az életben, amilyen módon igyekezzünk – tudatosan vagy sem – értelmet vinni a létünkbe. A világról és a mindennapokról alkotott elképzelések, az ezek alapján meg ezek nevében megfogalmazott célok és elérési módjaik, a többiekkel kialakított kapcsolatokat, a gondolkodási, cselekvési és viselkedési szokások meg a konkrét életkörülmények bonyolult szövevényéről van szó. Sok gubanc – a legtöbb lelki gubanc – innen eredeztethető. De az életminőség is! Azaz a (készen kapott és/vagy kialakított) szociális és anyagi körülmények, a család, munkahely, lakásviszonyok, egészségi állapot és hasonló bonyolult ötvözetek és mindezek szubjektív megélése.

Mert a létünk önalkotás. A megálmodott végcél: a kiteljesedett személyiség és az értelmes élet, az épület, ami lehet sárkunyhó vagy szemkápráztató palota. A nap mindenképp ragyog fölötte. Akkor az igazi, ha saját kis váram kőalapon nyugszik, kiegyensúlyozott és időtálló. Meleget, biztonságot, szépséget sugároz benne minden. Kívülről bárki megszemlélheti – az is én vagyok. És bele is láthatnak, mert az ajtók-ablakok legtöbbször tárva-nyitva állnak...

De csak az telepedhet meg benne vagy a közelében, akit én odaengedek.

A Barbie-jelenség mint öltözködési stílus

Mint tudjuk, a Barbie film bemutatója idén július 20-án volt az Egyesült Államokban és az Egyesült Királyságban.

Casoni Szálasi Ibolya

A híres Barbie babáról ihletett film egy mesebeli, szürreális, tökéletes világot mutat be, a Barbielandet, ahol minden a helyén van, a frizura tökéletes, minden kiegészítő passzol, mindenki szuperül érzi magát, és mindenki boldog, mindaddig, míg a való világ nem kezdi magát lassan belopni a képbe: a zuhanyból hideg víz folyik, Barbie már nem tud repülni, lecsik a háztetőről, a lába pedig már nem ívelt, kiegyenesedik, és sarkát le tudja tenni a földre...

A filmet ihlető Barbie baba a világ leghíresebb babája, melyet 1959-ben Barbara Millicent Roberts és Ruth Händler keltett életre. Azóta uralja a játékvilágot, és mint vezető szimbólum lassan belopta magát a divatba is „barbiecore” elnevezéssel.

Most, hogy film formájában is befutott, elmondható, hogy a Barbie mint öltözködési stílus népszerűsége megnőtt.

Vegyünk számba pár irányzatot ebben a témában. A Barbie stílusra jellemző szín a rózsaszín, és ez minden árnyalatára érvényes. A legjellemzőbb a cukorkarózsaszín, ezért, aki kedveli ezt a stílust, válasszon ilyen árnyalatú ruhákat, kiegészítőket. Ez lehet egy fehér nadrággal vagy babakék farmerrel viselt cukorkarózsaszín ing, esetleg cipő is.

Egy másik kedvenc árnyalat a pasztellrózsaszín, amely ki-tűnően mutat légies, romantikus ruhákon, a merészebb neonrózsaszín pedig a feltűnőbb változata, melyet, ha púderrózsaszínnel társítunk, megnyerő összeállítást kapunk például egy blézer és ceruzaszoknya párossal. Öltözhetünk tetőtől talpig egy árnyalatba, vagy pedig lehet több színt is keverni. Mindezekhez egy túsarkú cipő és egy enyhén giccses, steppelt, ugyancsak rózsaszín kis kiegészítő passzol.

A Barbie stílusú ruhák inkább fodros vagy csillogó kiegészítővel ellátott retro darabok. Például egy partira választhatunk ceruza vagy A vonalú szabást is. Egy '50-es évek ihlette koktéluha vagy túllszoknya kivágott felsővel szintén jól talál ehhez a stílushoz. A lényeg, hogy a ruha, szoknya

ne legyen hosszú. A mini és a midi a legmegfelelőbb.

A lábbelit illetően, a modern Barbie baba tornacipőt vagy csizmát visel, de mindenképpen legyen egy túsarkú cipő is a ruhatárban. A túsarkú szandál is fontos stíluselem.

Ha szőrmeelemek vannak a cipőn vagy a táskán, még divatosabbak. Mindezek lehetnek rózsaszín, fehér vagy fém színű modellek.

A modern Barbie fehér vászonnadrággal, ujjatlan kötött midiruhával vagy farmer miniszoknyával és rövid topokkal viseli a nőies szandált.

Az általános stílusjellemezés után most nézzük meg, hogyan építjük be ruhatárunkba a Barbie film legszebb „szereleit”.

A SPORTOS Barbie stílus jól illeszkedik a mai modern életbe, mivel az álomkarrier építése mellett mindig van idő a testmozgásra is.

Ha egy erős rózsaszín leggingsset (testhez simuló nadrágot) egy retro stílusú bodyval vagy egyrészes dresszel társítunk, máris megfelelő a szerelésünk a sportoláshoz.

A COW GIRL (tehenészlány) stílusú Barbie egy rózsaszín nadrág és felső (itt mellény) együttesből áll, melyhez cowboykalapot és/vagy csizmát illik viselni például egy fesztiválra.

A SELLŐ stílusú Barbie-szerelés is nagyon menő idén, nem kell hozzá más, mint csillámló türkiz fürdőruha.

Az ELNÖK Barbie rózsaszín kezeslábast visel. Hasonló darabot öltve, hajpánttal és túsarkú cipővel fokozható a hatás.

A KERTI Barbie stílust a filmbeli Barbie ikonikus megjelenése, a rózsaszín-fehér apró kockás anyagból készült ruha képviseli, mely a '60-as éveket idézi, amikor megjelent először a Barbie baba. Egy ilyen ruha jó választás egy kerti partira, nyári sétához vagy baráti találkozóra.

A DISZKÓ Barbie stílus jegyében a '80-as évek ihlette, csillogó kezeslábas a film egyik ikonikus divatpillanata. Csillámló rózsaszín felsővel és szoknyával helyettesítve egy ilyen szett bulira vagy fesztiválokra ideális viselet.

A MATRÓZ Barbie stílus bebizonyítja, hogy nemcsak a

rózsaszín, hanem a kék-fehér szettek is tökéletesen passzolnak rá. Ha egy csikos atlétatrikóhoz fehér sortot vagy szoknyát veszünk, könnyen újraalkothatjuk ezt a stílust.

Az EREDETI Barbie stílusú, fekete-fehér csikos fürdőruha a legikonikusabb darab. Ez a klasszikus megjelenés mindenféle nyári, meleg kora őszi alkalomra tökéletes. Egy túsarkú cipő és egy fehér keretes napszemüveg talál hozzá.

Ember és állat harmóniája

Kiscica a családban

Egyre többen cserélik fel az egyedül-létet egy kisállat társaságára. Akár felnőtt, akár kölyökállatot vállalunk, a lelkivilágunkra gyakorolt jótékony hatás, a vidámság mellett a felelősséggel, az esetleges állatbetegségekkel, kiadásokkal is számolni kell.

Szer Pálosy Piroska

Egy fajtatiszta és a keverék cicakölyök között választani sokszor nehéz, az apró szőrgombócok látványa az állatkedvelőket azonnal simogatásra készíti. Az elköteleződés mégis sok kérdést feltételez, ami a megbetegedésekkel szembeni ellenálló képességet vagy örökletes betegségeket illeti.

– Egy skót lógófülű, ragdoll vagy sziami és egy keverék cicakölyök gondozása között milyen eltérések vannak? Érzékenyebb-e egy fajtatiszta a keverékkel szemben? – kérdeztük dr. Pálosi Csabát, a marosvásárhelyi Noé Bárkájá kisállatklinika vezetőjét.

– A cica fajtája nem befolyásolja azt az örömet, melyet egy házi kedvenccel való együttélés jelent, de nem árt egy kis mérlegelés. A fajtatiszta macskákat profi tenyésztők-től érdemes beszerezni, a túltenyésztés azonban egészségi problémákkal is járhat. A keverék cica genetikai sokszínűsége miatt kevésbé hajlamos betegségekre, ráadásul sok esetben ingyen hozzá lehet jutni. Mind a fajtatiszta, mind a keverék macskák esetében előfordulhatnak genetikai eredetű betegségek. Példának okáért egy skót lógófülű cica sem betegesebb, mint a többi fajta vagy a közönséges házi macska. A megfelelő gondozás és ápolás mellett akár 15 évig is élhetnek. Ragaszkodó, társaságkedvelő háziállatok, nem szeretnek egyedül lenni. Emiatt, ha sokat vagyunk házon kívül, inkább ne skót lógófülű cicát válasszunk. A genetikai betegségek esélyének minimalizálása érdekében fontos, hogy elhivatott és szakmailag felkészült tenyésztőtől válasszon magának társat az újdonsült cicatulajdonos. Kölyökkorban a gyorsteszték elvégzése is indokolt, hogy a gazdi tudja, mivel számolhat a jövőre nézve (negatív, pozitív tünetekkel, tünetmentes hordozó stb.). Macskák esetében elengedhetetlen

Fotó: Muzsnai József

a macskaleukózis-, a macska-AIDS- és a FIP-teszt. Oltott állatnál akkor szükségesek ezek a tesztek, ha tünet jelentkezik, levert, rossz kedvű, fáradékony a kis kedvenc. Manapság a fertőző vírusos betegségekre is van kezelés (famiciclovir, remdesivir). A skót lógófülű esetében fontos a füleket rendszeresen ellenőrizni, azok tisztaságára odafigyelni, mivel ennél a fajtánál nagyobb eséllyel alakul ki fülgulladás. Ha piszkosnak tűnnek, almaecet és meleg víz fele-fele arányú keverékével benedvesített vattakoronggal vagy puha nedves ruhával át kell törölni, és időnként át kell mosni a szemkörnyéket is. A fertőzések elkerülése érdekében mindkét szemre külön tisztítóruhát ajánlott használni. Ha túl hosszú a nőnének, a karmokat le kell vágni, a bundáját pedig hetente egyszer érdemes átfésülni. A kölyökként plüssállathoz hasonló skót lógófülű fajtánál csontrendszeri rendellenesség alakulhat ki. A gond akkor válik súlyossá, ha a jelenség olyan mértékben van jelen a végtagokban, hogy az állat alig tud járni. Az újszülött cicák különösen érzékenyek, és számos betegség veszélyeztetheti őket, mivel

az immunrendszerük még nem fejlett, de megfelelő odafigyeléssel és gondoskodással sok betegséget el lehet kerülni. Az első 4 hétben kizárólag anyatejre élenek, utána a 4-8. hétben fokozatosan állnak át a normál táplálékra. A második hónaptól már túlvannak az anyatejre való átálláson, képesek egyedül enni, elkezdik felderíteni a környéket, játszani a társaikkal. A szocializáció időszaka ez, amikor az anyja megtanítja nekik, mit szabad és mit nem. Egy nyolchetes cica már készen áll arra, hogy életre szóló kapocs alakulhasson ki közte és a gazdi között. Örömmel veszi a simogatást, érintést, ez pedig nélkülözhetetlen a normális fejlődéshez. Minél többet érdemes társalogni vele, de ha bármi rosszat tesz is, kellemes, nyugodt hangon kell hozzá szólni. Ebben az életszakaszban fontos a minél több játék, ezzel fejlesztve a mozgáskoordinációt és az agyát is.

A 8. héten kell felkeresni az állatorvost először, ekkor kapja az első oltásokat. Hat hetes korban féreghajtót kap, kilencheses korban a kombinált oltást (fertőző orr- és légcsőgyulladás, calicivírus okozta nátha, panleukopenia, macskaleukosis, chlamidiosis elleni védőoltás egyben). 12 hetes korban a kombinált ismétlődő oltást, 14 hetes korban a veszettség elleni oltást kapja.

Egyéves kor fölött évente kombinált oltás + veszettség elleni védőoltás + féregtelenítések. Az oltás után 10-12 nap alatt alakul ki egy gyenge védelem a szervezetben az adott kórokozó ellen. Megbízható, erős védelem csak többször megismételt védőoltással érhető el. A kölykök immunrendszerét még a gyengített kórokozók legyőzése is megviselheti kissé, ezért a védőoltást csak egészséges állatnak szabad beadni. Az oltás megfelelő hatékonyságának eléréséhez nélkülözhetetlen a rendszeres féregtelenítés, a bolhairtás és a megfelelő táplálás. Macskáknak kötelező oltás nincsen, kivétel, ha külföldre szeretnének utazni velük. Ekkor a veszettség elleni védőoltás kötelező. Orvosi szempontból azonban a macskákra legveszélyesebb kórokozók elleni védőoltás minden macska számára ajánlott és indokolt. A lakásban tartott, más macskával nem érintkező macskát is

célszerű beoltani olyan macskabetegségek ellen, amelyek kórokozóját a gazdi is beviteli a lakásba (ilyenek a fertőző orr- és légcsőgyulladás, calicivírus okozta nátha stb.). A kertben tartott, kijárós macskát a marakodás útján terjedő macskabetegségek ellen is indokolt oltani (ilyenek a veszettség, macskaleukosis, fertőző hashártyagyulladás).

A cicák szeretik a konzervféléket, azonban ahhoz, hogy eléggé megerősödhessenek, a fogait kell használni, ezért ha konzervet kapnak is, mindenképp legyen olyan étkezés, amikor kizárólag száraz tápot kapnak, hogy kénytelenek legyenek rágni. A macskakölykök 8-12 hetes koruk között már önállóak, aktívak, elkezdik felderíteni a lakást vagy a kert. Célszerű több kaparófát is elhelyezni a lakás különböző pontjain. Ezek más-más magasságban legyenek, illetve lehetőség szerint mind különböző anyagból készüljenek. Habár a legtöbb cica soha nem lesz olyan engedelmis, mint egy jól oktatott kutya, a legalapvetőbb parancsokat megértik, és türelemmel tanítgatva hajlandók lesznek hallgatni is a gazdira.

Fotó: Kiss Éva

Az asztrológus gondolatai

Tóth Sándor

Mottó: „A fény mindig utat mutat annak, ki a mélyben kutat.”

Kedves Olvasók!

Idén szeptember 23-tól október 23-ig tartózkodik a Nap a Mérleg jegyében. Megkezdődik a csillagászati ős az északi féltekén. Az első nap az őszi napéjegyenlőség, egy szimbolikus egyensúlyi helyzet, a nappal és éjszaka egyaránt 12 órát tart. Szellemi értelemben utalhat a kiegyensúlyozottságra, melyet nem könnyű a mindenkori embernek elérni. Ennek is a fő oka az egónk, amely győzni szeretne, nem alkudozni. Minden spirituális út jószerével az arany középútról beszél. A középpontban létezni, a középpontba kerülni egy lehetőség. Megvalósítható, ugyanis a teremtő, életadó és segítő, mások szempontjait figyelembe vevő centrum követendő példa. Rossz értelemben a negatív központ, amire ráirányul a rivaldafény, mert elhiszik róla, hogy érdemes követni, aztán kiderül, hogy az út vége jó esetben zsákutca, rossz esetben szakadék.

A Mérleg jegy a Kos ellentéte. Gyakran nehézséget okoz számára felvállalni igazi önmagát. Jónak lenni és jónak látszani fontos számára, mert a rosszakat csak kevesen szeretik. Nem könnyű eljutni arra a szintre, amikor azt mondom: önmagamért szeress, és ne azért, mert kedves vagyok, mindig odafigyelnek rád, és mindent rád hagynak. Vállalod a tévedéseimet, a gyengeségeimet és a hiányosságaimat, mert ezek is hozzám tartoznak. Elfogadom önmagamot olyannak, amilyen vagyok, mert idáig jutottam. Itt tartok, és nem szeretnék szerepet játszani, elhitetni veled azt, ami a te elvárásod. Attól vagyok különleges és egyedi, hogy senki másra nem hasonlítok. Talán ha ennyit megértenék és megtennének, akkor minden emberi kapcsolatunk működne. Elfogadás nélkül konfrontáció vagy elfojtás lehetséges. Ez utóbbi pedig a problémáink súlyosságát növeli. A nehézségeink szőnyeg alá

sőprése tulajdonképpen a tudattalanunk megterhelése. A lelki túlterheltség figyelmen kívül hagyása azt eredményezi, hogy megkezdődik a lélek kommunikációja a testünk irányába. A lélek a tünetek és betegségek nyelvén üzen, és ha dekódoljuk a tüneteinket, meglesz a valódi diagnózis. A kódfejtés egyetlen nyelve az analógias gondolkodásmód, ha elsajátítjuk, búcsút mondhatunk a struccpolitikanak, és ott fog tornyosulni előttünk a póre igazság, a valós megoldandó probléma. A Mérleg emberekre jellemző leggyakoribb tünetek és betegségek: a bőr, a vese, a mirigyrendszer és a csípőtájon megjelenő nyavalyák. Leegyszerűsítve két alapprobléma állhat a háttérben: a párkapcsolati vagy a külvilággal való konfliktus. Számomra megmosolyogtató, amikor például egy vesekővel küszködő ember azt próbálja elhitetni, hogy jó a párkapcsolata. Az analógia akkor is igaz, ha nem minden ember az. Aki nem hiszi, járjon utána!

A Mérleg a békepártiság képviselője. De nemcsak pártolja, hanem kiváló képességei vannak a megegyezések elősegítéséhez. Meghallgatja mindkét felet, és kompromisszumot ajánl. Diplomataként viselkedik az élet számos területén. Megegyezni csak úgy lehet, ha egy kicsit mindkét fél enged. Ez persze nem vonatkozik az olyan békére, ahol valaki masszív erőfölényben van. Mert akkor nincs jó béke. „Jaj a legyőzötteknek!” Mi, magyarok ezt a keserű pirulát történelmünk során többször is le kellett nyelnünk. Trianon, majd a II. világháború elvette tőlünk a területeink kétharmadát. Ennél csak azok a népek jártak rosszabbul, amelyek eltűntek a történelem süllyesztőjében. Mostanság igyekszünk megtalálni az arany középút a világ nagyhatalmai tektonikai átalakulásának viharában. Nehéz dió, de hinniünk kell magunkban és abban, hogy nagy feladatok beteljesítésére vagyunk hivatottak.

Vigyázzanak magukra és egymásra!

Véleményüket, gondolataikat megírhatják az asztros@yahoo.com címre.

Szorongásoldás eszközös terápiával

A lehetőségeket vizsgálja a HCEMM

A szorongásoldás eszközös terápiájának lehetőségeit vizsgálják a Magyar Molekuláris Medicina Kiválósági Központ (HCEMM) kutatói.

Közleményük szerint az idegsejtek elektromos jelek formájában kommunikálnak egymással, létrehozva ezáltal a központi idegrendszer bonyolult hálózatát, amelynek köszönhetően képessé válunk érezni, gondolkodni, emlékezni. A népesség 15-20 százalékát – nagyobb részben a nőket – érintik azok a betegségszociotok, amelyek közvetlenül a központi idegrendszert támadják, legyen szó depresszióról, poszttraumás szindrómáról, epilepsziáról.

A koronavírus-járvány 25 százalékkal növelte az érintettek körét, így az érdeklődés középpontjába kerültek azok az eszközös terápiákat célzó kutatások, melyek hatékonyabb megoldásokat nyújthatnak a pszichés megbetegedések kezelésében. Magyarországon a depresszió kezelése és megelőzése népegészségügyi prioritás, hiszen egy 2017-es felmérés szerint a magyar lakosság mintegy 10 százaléka szenvedett e betegség valamilyen formájától. Berényi Antal, a Szegedi Tudományegyetem docense, a HCEMM egyik nemzetközi kutatócsoportjának vezetője munkatársaival egy új megközelítés kifejlesztésén dolgozik, melyről már a Nature Communicationsben is jelent meg közlemény. Mivel a központi idegrendszer elektromosságon alapszik, így célzott elektromos jelek

kel közvetlenül be lehet avatkozni annak működésébe. A kutatócsoport által felállított új megközelítés szerint nem törölni kell az agyból a traumás emlékképeket, hanem felülírni azokat pozitív élményekkel. Berényi Antal kifejtette, az agyban alvás során történik meg a memóriaáttöltés, vagyis az emlékek ilyenkor kerülnek át a rövid távból a hosszú távú memóriába. Ha be lehet avatkozni az áttöltés fázisába azáltal, hogy az agy jutalomközpontját stimulálják elektromos jelekkel, akkor pozitív élményekkel felülírhatók a traumás emlékek. A kísérleti állapotban lévő eljárás nagyon biztató. A kutatók vizsgálták, hogy az eszközös terápia során elért eredmények milyen hosszán oldják a páciensben a szorongást, és megállapították, hogy míg a pszichoterápiás kezelések csak rövid távon képesek hatni, a gyógyszerek pedig komoly függőséget is okozhatnak, addig az elektromos jelek besugárzásán alapuló új eljárás hatékony, és hosszú távú megoldást jelenthet. A klinikai tesztek már novemberben elkezdődnek az Egyesült Államokban. A kutatók olyan komplex terápiás rendszert szeretnének felállítani, amely lehetővé teszi a jövőben a központi idegrendszert támadó betegségek eszközös terápiás kezelését – orvosi felügyelet mellett – akár a páciens otthonában is. Berényi Antal szerint akár pár éven belül elérhetővé válhatnak olyan speciális sapkák, amelyek – a fejünkre húzva, alvási ciklusaink alatt – a traumás emlékeinket felülírják. (MTI)

1.	A TÚLSÓ PATRA MEGY	FELTÉVE BÚZÁT KASZÁL	BESZÉDÜNK ATOMJA	FÉL ZSÁKI	ZÁLOG-EMBER	EGO MÉRGES ELEM	MADÁCH SZEMÉLY-NEVE	AMELY SZEMÉLYT	FÉLÉVÉSI!	BOLGÁR PÉNZ	ESZTENDŐ DÉL-AMERIKAI FÜVES PUSZTA	AMELY SZEMÉLYT	ÓKORI GERMAN NÉP	NYESETLENI
<i>Egy francia bölcsességet idézünk a rejtvény fősoraiban.</i>	V													S
	MAGAD		DÉLUTÁNI ÖSSZE-JÖVETEL FÁBA VÉS			MERT ÉSZAKI FERFINÉV					MOCSOK NÉPES ÁZSIAI ÁLLAM			
	SZÓLÓ-TÁMASZ NÉLKÜL (LATIN)			SZÉTHULLA-TOTT BESZÉLŐ				LÁTÁST SZÜNET VILLAMOS BUSZ					SPANYOL AUTÓJEL BETANÍTI	
2.	V	PÁPAI KORONA	KÉSŐ (LATIN) MÓZES 5 KÖNYVE	A PEREME KÁRMESTER (ALBERTO)				OKTAT ÚJRAFO-GALMAZÓ					ARRAFELEI SZLOVÁK FOLYÓ (ÁRVA)	
FÉRFINÉV (JAN. 7.)				AZ ITTENI ... ÁTYA BÜNE	A NÁTRIUM VEGYJELE ALÁ		SODRÁS VÁRPALOTA RÉZÉ			CIN KÉN ÉS URÁN VEGYJELE		EGY (ANGOL) TORINO FOLYÓJA		
SZERBIAI MAGYAR ÍRÓ (NÁNDOR)			MINDENT LEVÁG NOBILIS			PISZE OROSZ ÍRÓ (NYIKOLAJ V.)					DARABOK-RA TÖR TESTEDZÉS			
NAURU FŐVÁROSA			HÓ HAZUDIK			AFRIKAI FOLYAM KATONA-ISKOLÁS						OMEGA ÉS ALFA VALAMINÉL LENTEBB	BETEGI IPA	
HARAG (LATIN)			BOLTI ÁRUS AZ ARGON VEGYJELE		ANTI K URÁN ÉS VANÁDIUM VEGYJELE					KETTŐZVE: APUKA BEFEJEZET-LEN HÍD!		SZILAJ BEINTÓ!		
SAV-CSEPPKE! LÁM			OLASZ SZERELEM COCA... (ÜDÍTŐ)		CSAHOLO NOBEL-D. VESZÉGY (GYÖRGY)			ÉJFÉL UTÁN GYORSAN MEGY						HAJAT VÁG
		HISZEKEGY (IMÁDSÁG) KÁRTYA-LETÉT		ÖTÉVESEK ISKOLÁJA SAJÁT ENERGIA			GYÁSZOL CSILLAG-KÉP						KIS PAJTA SZÉL-HAMOS	
GYÓRI SPORTKLUB			TÉLI SPORT KÖZEL-KELETI ÁLLAM	GYILKOL FORMA	FOLYADÉK JELFOGÓ		PÁRATLAN-UL OKÍTI! FELSŐTÁRSADALMI RÉTEG			PÁRTI ALUL		CSEPP-CSEPPKE! REP. CSÉSZÉ (ANG. RÓV.)		
NAGY TÁVÚ AUTÓ-VERSENY			PEDAGÓ-GUS ANGOL SÓR			NYÁJAT HAJT ÚJSÁG					RAJZ-TINTA MAGYAR SZERB			EGYENI LÓBITATÓ SZÓ
JUPITER-HOLD			TAS KÜRTŐS FIA KÁTÉ!			ÚRMÉRTÉK BESZÜRI!						VÍZJEGE-SÍTŐ PORT SCRIP-TUM (RÓV.)		
SKÁLA-KEZDET		VÉGTAG VÉGE SZEMÉLY-NEVMA			LATIUM MAI NEVE ZORRO JELE			EGY OLASZ VÁROSBELI OLASZ AUTÓJEL						
L.N.J.	A												ILYEN AZ OGAM IRÁS	

Szeptember 14-i rejtvényünk megfejtése: **Ha nem tudod felismerni a legigazabbat, a legvalószínűbbet kövesd.**

Újabb nagyarányú kudarc

Fél tucat kapott góllal zárta a bán-sági kiszállását az ACS Marosvásárhely vagy Ladies (a probléma, hogy maga a szövetség sem tudja eldönteni: Ladies néven szerepelt a csapat az első fordulóban, most ismét kicserélték a honlapon a nevet). A Nagykomlói Banat Girls ellen Nagyőszön rendezett találkozón esélye sem volt a marosvásárhelyi együttesnek, akárcsak az első fordulóban Besztercén, s már tíz kapott gólnál tart. S az első itthoni mérkőzés október 1-jén (a 2. fordulóban a Temesvári Politehnica elleni meccset október 4-ére halasztották) a bajnok Kolozsvári U ellen sem kecsegtet nagy reményekkel. Különösen, hogy az U igen nagy pofon után jön. Hazai pályán (pontosabban Gyulafehérváron) szenvedett veresé-

Eredményjelző

Női labdarúgó Superliga, 1. forduló: Temesvári Politehnica – FK Csíkszereda 3-1, CSM Alexandria – Konstancai Farul 0-5; *2. forduló:* FK Csíkszereda – Nagykomlói Banat Girls 5-2, CSM Alexandria – Beszterce-naszódi Gloria 2018 0-4, az ACS Marosvásárhely – Temesvári Politehnica mérkőzést elhalasztották, a Konstancai Farul – Kolozsvári U találkozót október 4-én rendezik; *3. forduló:* Temesvári Politehnica – CSM Alexandria 6-0, Beszterce-naszódi Gloria 2018 – Konstancai Farul 1-0, Nagykomlói Banat Girls – ACS Marosvásárhely 6-0, Kolozsvári U – FK Csíkszereda 0-1.

Az élcsoport: 1. Beszterce 9 pont, 2. Temesvár 6 (9-1), 3. Csíkszereda 6 (7-5).

get az FK Csíkszeredától, ami a bajnokság meglepetése.

Mint már említettük, a versenyengedély megszerzésének nehézségei miatt nyolcra csökkent az élvonalbeli

csapatok száma, s míg Marosvásárhely a 12-es mezőnyben jó eséllyel meg tudott volna kapaszkodni, jelenleg az első számú kiesőjelöltnek számít.

Továbbjutott a Kolozsvár, harmadik lett Gyulafehérváron a Ferencváros

A Kolozsvári Universitatea Olimpia megnyerte a női labdarúgó Bajnokok Ligája-selejtező bajnoki ágának első fordulójában, Gyulafehérváron rendezett selejtező tornát, s ezzel továbbjutott a következő körbe. A magyar bajnok Ferencváros a harmadik helyen végzett és kiesett.

Az, hogy a magyar együttes nem léphet tovább, már azzal eldőlt, hogy első mérkőzésén 11-esekkel kikapott az izraeli FC Kirjat Gat csapatától.

A gyulafehérvári csoportból csak az első helyezett folytathatja a második fordulóban, a torna döntőjét a FC Kirjat Gat és a házigazda Kolozsvári Universitatea Olimpia vívta egymással. A gól nélküli találkozót követően tizenegyespárbajban dönt el a nyertes és ezzel a továbbjutó kiléte: az erdélyi alakulat 4-3-ra győzött.

A kolozsvári csapat a Slavia Prágával találkozik a BL-kvalifikáció második körében. A párharc mérkőzéseit október 10-én és 18-án rendezik, az első találkozó házigazdája a cseh együttes.

Bajnokok Ligája: A Lazio a 95. percben kapusgóllal egyenlített

A Lazio házigazdaként 1-1-es döntetlen játszott az Atlético Madriddal a labdarúgó Bajnokok Ligája csoportkörének első fordulójában, kedden.

A spanyolok a 29. percben Pablo Barrios találatával vezetést szereztek, az olaszok egyenlítésére egészen a 95. percig kellett várnia a hazai közönségnek. Akkor a hálóját őrizetlenül hagyó kapus, Ivan Provedel fejelte be Luis Alberto beadását. Az olasz futballista a BL történetének második kapusa lett, aki nem büntetőből talált be, Sinan Bolat, a belga Standard Liege színében egy AZ Alkmaar elleni 2009-es csoportmeccs alkalmával egyenlített hasonlóképpen.

A címvédő Manchester Citynek az első félidőben 22 kapura lövése volt, a vendég Crvena zvezdanak mindössze egy, mégis a szerbek vezettek 1-0-ra a szünetben a ghánai Osman Bukari góljával. A második félidő elején Julian Álvarez egyenlített, majd Kyle Walker találatát les miatt nem adták meg. A meccs kétharmadánál ismét Álvarez volt eredményes, a 3-1-es végeredményt pedig Rodri állította be.

A Barcelona hazai pályán 5-0-ra verte a BL-újonc belga Royal Antwerpet. A második félidőben pályára lépett a 2007. július 13-án született Lamine Yamal, aki az eddigi legfiatalabb Barca-játékos a BL-ben, illetve a második legfiatalabb futballista a legrangosabb európai kupasorozatban.

Eredményjelző

Labdarúgó Bajnokok Ligája, csoportkör, 1. forduló:

* E csoport: Feyenoord (holland) – Celtic FC (skót) 2-0, SS Lazio (olasz) – Atlético Madrid (spanyol) 1-1 (0-1);

* F csoport: Paris Saint-Germain (francia) – Borussia Dortmund (német) 2-0, AC Milan (olasz) – Newcastle United (angol) 0-0;

* G csoport: Manchester City (angol) – Crvena zvezda (szerb) 3-1, Young Boys (svájci) – RB Lipse (német) 1-3;

* H csoport: FC Barcelona (spanyol) – Royal Antwerp (belga) 5-0, Sahtar Donyeck (ukrán) – FC Porto (portugál) 1-3.

Ma kezd a Ferencváros

Ma elkezdődik az Európa-liga és az Európa-konferencialiga csoportköre is. A harmadik számú kupasorozat magyar érdekeltséggel zajlik, a Ferencváros a szerb FK Čukaričkivel találkozik az Európa-konferencialiga F csoportjának első fordulójában, 19.45 órai kezdettel, Budapesten rendezett mérkőzésen, amelyet az M4 Sport televízió élőben közvetít.

A Szoboszlai Dominikot soraiban tudó Liverpool az Európa-liga E csoportjának 1. fordulójában a LASK Linz vendégeként lép pályára ugyancsak 19.45 órától, élőben az RTL Három és a Pro Arena műsorán. Ugyanez a két televízió közvetíti 22 órától az Ajax Amsterdam – Olympique Marseille összecsapást az Európa-liga B csoportjának 1. fordulójából.

Európai focikörkép

* *Angol Premier Liga, 5. forduló:* Bournemouth – Chelsea 0-0, Aston Villa – Crystal Palace 3-1, Everton – Arsenal 0-1, Fulham – Luton 1-0, Manchester United – Brighton & Hove Albion 1-3, Newcastle United – Brentford 1-0, Nottingham Forest – Burnley 1-1, Tottenham – Sheffield United 2-1, West Ham United – Manchester City 1-3, Wolverhampton – Liverpool 1-3. *Az élcsoport:* 1. Manchester City 15 pont, 2. Tottenham 13 (13-5), 3. Liverpool 13 (12-4), 4. Arsenal 13 (9-4).

* *Spanyol La Liga, 5. forduló:* Granada – Girona 2-4, Real Madrid – Real Sociedad 2-1, Sevilla – Las Palmas 1-0, Villarreal – Almería 2-1, Getafe – Osasuna 3-2, FC Barcelona – Betis 5-0, Celta Vigo – Mallorca 0-1, Valencia – Atlético Madrid 3-0, Athletic Bilbao – Cádiz 3-0, Rayo Vallecano – Alavés 2-0. *Az élcsoport:* 1. Real Madrid 15 pont, 2. FC Barcelona 13 (13-4), 3. Girona 13 (11-4).

* *Olasz Serie A, 4. forduló:* Cagliari – Udinese 0-0, Fiorentina – Atalanta 3-2, Frosinone – Sassuolo 4-2, Genoa – Napoli 2-2, Hellas Verona – Bologna 0-0, Inter – AC Milan 5-1, Juventus – Lazio 3-1, Monza – Lecce 1-1, AS Roma – Empoli 7-0, Salernitana – Torino 0-3. *Az élcsoport:* 1. Inter 12 pont, 2. Juventus 10, 3. AC Milan 9.

* *Német Bundesliga, 4. forduló:* Bayern München – Bayer Leverkusen 2-2, RB Lipse – Augsburg 3-0, Freiburg – Borussia Dortmund 2-4, Wolfsburg – Union Berlin 2-1, Mainz – VfB Stuttgart 1-3, 1. FC Köln – Hoffenheim 1-3, Bochum – Eintracht Frankfurt 1-1, Heidenheim – Werder Bremen 4-2, Darmstadt – Mönchengladbach 3-3. *Az élcsoport:* 1. Bayer Leverkusen 10 pont (13-5), 2. Bayern München 10 (11-4), 3. RB Lipse 9 (13-4), 4. VfB Stuttgart 9 (14-6), 5. Hoffenheim 9 (10-6), 6. Wolfsburg 9 (7-5).

* *Francia Ligue 1, 5. forduló:* Lorient – AS Monaco 2-2, Lyon – Le Havre 0-0, Olympique Marseille – Toulouse 0-0, Paris St. Germain – Nice 2-3, Strasbourg – Montpellier HSC 2-2, Lens – Metz 0-1, Reims – Brest 1-2, Stade Rennes – Lille 2-2, Clermont – Nantes 0-1. *Az élcsoport:* 1. AS Monaco 11 pont, 2. Brest 10, 3. Nice 9 (7-4), 4. Olympique Marseille 9 (7-4).

Elkészült a bajnoki menetrend

Bár a bajnoki rajt rohamosan közeledik, csak mostanra volt képes elkészíteni a Román Kosárlabda Szövetség a női bajnokság menetrendjét. Mi több, bő egy hét telt el a között az időpont között, amikor a menetrend elkészüléséről említést tettek (ám a honlapon azóta sem tartották szükségesnek közölni), és amikor ténylegesen tájékoztatták róla a részt vevő klubokat.

Mint korábban (de ez is elég későn) kiderült, az idén kilenc csapattal rendezik az élvonalbeli bajnokságot, így a rájátszásba csupán egy csapat nem jut be.

Tekintve, hogy alig 18 fordulóból áll az alapszakasz (16 meccs csapatonként, két fordulóban minden résztvevő áll), a lebonyolítási ritmus igen laza, sokszor kéthetes időközönként. A marosvásárhelyi városi sportklub az első meccset szeptember 30-án, a Konstancai CSM otthonában játssza, az első hazai mérkőzés október 14-én lesz, amikor az Aradi FCC-t fogadják. A első bajnoki forduló előtt, illetve az első és második forduló között a Románia-kupa első fordulóját játsszák, a CSM ellenfele a Kézdivásárhelyi KSE lesz. *(bálint)*

A marosvásárhelyiek programja

A női kosárlabda Nemzeti Liga menetrendje a Marosvásárhelyi CSM számára: Konstancai CSM (szeptember 30., idegenben), Kézdivásárhelyi KSE (október 14., otthon), Bukaresti Rapid (október 28., i.), Brassói Olimpia (november 4., o.), Kolozsvári U (november 18., i.), CSM Târgoviște (december 2., i.), Sepsiszentgyörgyi Sepsis SIC (december 23., i.). A visszavágók december 29-én kezdődnek. A rájátszást március 21. és április 25. között rendezik.

Fotó: Nagy Tibor

Magyarországiak tanultak a Nyárádmentén

A jó vízgazdálkodási példákat vizsgálták

Múlt héten negyvennél több szakember érkezett a Nyárádmentére, hogy az itteni vízgazdálkodási gondokkal és jó példákkal találkozzon, tapasztalatait pedig otthon hasznosíthassa.

Gligor Róbert László

Magyarországon is ugyanaz a három probléma van a vízzel, mint másutt: vagy igen sok, vagy igen kevés, vagy szennyezett. A kérdés megoldására a legjobb orvosság, ha felhagyunk a vízgazdálkodásra vo-

natkozó régi gondolkodással, miszerint a víztől mihamarabb meg kell szabadulni elvezetés révén. Jelenleg a legjobb megoldásnak az tűnik, ha a vizes élőhelyeket újratelepítjük, rehabilitáljuk, a vizet megtartjuk, s ezáltal kiküszöböljük az extrém jelenségeket.

Ennek a módszernek a kipróbálása és népszerűsítése érdekében a magyarországi WWF (World Wide Fund) szervezet egy nagy Life projektet kezdeményezett, amelynek keretében önkormányzatokkal, vízügyi hatóságokkal együttműködve több típusú vizes élőhely-rehabilitá-

ciót végeznek Magyarországon. A projekt keretében tanulmányutakat szerveznek olyan helyekre, ahol már végeztek hasonló munkálatokat. Jártak már Angliában, Franciaországban, és egy közelebbi helyet keresve vették fel a kapcsolatot a romániai WWF szervezettel, az pedig a marosvásárhelyi Fókusz Öko Központot ajánlta romániai jó példaként, amely több mint húsz éve foglalkozik a kérdéssel, és nem csak elméletben, hanem gyakorlatban is megvalósított ilyen projektet. Így keresték meg a marosvásárhelyi szervezetet, majd szerveztek egy

A nyárádmenti vízgazdálkodás problémáival, helyzetével is megismerkedtek

A vendégek számos jó tapasztalatot szereztek az itteni vizes élőhelyek visszaállítására terén

Fotó: Gligor Róbert László

kétnapos romániai tapasztalatcsere – mondta el lapunknak a múlt heti szakmai rendezvény előzményeit *dr. Hajdu Zoltán*, a FÖK elnöke, hozzátéve: „Elfogadtuk a felkérést, mert nekünk is elégtételt jelent, ha az általunk megvalósított munkálatokat jó példaként használják.”

Van mit mutatni

Múlt szerdán a magyarországi szakemberek látogatást tettek a jobbágyfalvi Tündér Ilona-völgyben, ahol megismerkedhettek a nyárádmenti vízgazdálkodás helyzetével és problémáival, majd megtekintették a Székelytompá és Nyárádszereda közötti vizes élőhelyet, amelyet a szervezet Butyurka Péterrel közösen valósított meg, hiszen a gazdálkodással is foglalkozó állatorvos számára fontos volt, hogy állatai számára mindig legyen víz. Délután megtekintették a jobbágyfalvi gát alatti meandert: amikor az ideiglenes víztározó gátat építették, az alatta levő folyószakaszt felakarták tölteni, de a FÖK több lakossági tájékoztatót szervezett, a helyieknek pedig az volt a véleménye, hogy a mellékágat meg kellene tartani természetes formájában, és szabadidős célokra kellene hasznosítani. A vízügy ezt a javaslatot végül elfogadta, ma pedig ott egy vizes élőhely van, ahol horgászni, télen korcsolyázni is lehet, és ami fontos, megmentettek egy élőhelyet.

Másnap a vendégek Kis- és Nagyadorjánban vették szemügyre a Dorman-patak völgyében végzett rehabilitációs munkákat. Nagyadorjánban 2000-ben alakítottak ki hasonló vizes élőhelyet, majd ko-

lozsvári egyetemisták bevonásával fenékküszöbököt építettek, amelyek nagyon jól működnek, s habár a patak kiszáradt, helyenként még mindig van víz. Ezt követően *Karácsony Károly* polgármester bemutatta a Nyárádgálfalván végzett meanderrehabilitációs munkálatokat. Azok azért fontosak, mert bebizonyították, hogy a meander helyreállítása visszahozza a közelében levő kutakba a vizet, és sokszor volt rá eset, hogy amikor a falu kútjaiból eltűnt a víz, a helyiek innen tudták pótolni szükségleteiket, és emellett szabadidős központ alakult itt ki horgásztóval, zöldövezettel.

Jók a tapasztalatok

A 42 magyarországi résztvevő többsége polgármester, önkormányzati vagy vízügyi hatósági munkatárs volt, illetve az ottani WWF képviselői. Elmondták: nagyon jó tapasztalatokat szerezve utaztak haza, a kialakult itteni kapcsolatokat szeretnék ápolni, otthon hasonló rehabilitációs munkálatokat szeretnének végezni. Egy Kárpát-medencei kapcsolathálózat kialakítása is körvonalazódik, amibe sok település bekapcsolódna, hogy az ezen a téren szerzett tapasztalatokat megossza, kicserélje. Az ország különböző részeiből érkeztek a múlt héten az érdeklődők, főleg dombvidéken élők, ahol ugyanazok az extrém jelenségek (aszály, áradás) vannak jelen, a talajerózió szintén, amely jól megállítható volna a vizes élőhelyek rehabilitációjával, ugyanis azok pufferzónaként működnek és megállítják ezt a jelenséget.

RMDSZ: Legyen olcsóbb a vezetékes víz!

Kevesebbe kerülhet a vezetékes víz annak az RMDSZ-es törvénytervezetnek köszönhetően, amelyről szerdán döntött a szenátus – jelentette be Cseke Attila szenátusi frakcióvezető.

Jelenleg a csapvíz árának kiszámításakor az országos, a megyei és a helyi átlagjövédelmet is figyelembe veszik. Az RMDSZ-es javaslat szerint a szolgáltató nem alkalmazhatja a legmagasabb megyei átlagbért, így olcsóbb lesz a vezetékes víz.

„A kis településeken, vidéken és a fejlődő megyékben élő családoknak jelent ez nagy segítséget. A csapvíz nem luxus. A családokat segítjük ezzel az intézkedéssel, amely a vízszámla csökkentéséhez vezethet. Az RMDSZ kormányzati eszközökkel azon dolgozott, hogy a csapvíz minden településre, minden otthonba eljusson, az alapvető közszolgáltatás héáját csökkentettük, most pedig javítjuk a csapvíz árának számításakor használt procedúrát” – nyilatkozta Cseke Attila

A szenátor elmondta: a hatályos rendelkezések értelmében az országos, a megyei és a helyi átlagjövédelmet is alapul veszik akkor, amikor kiszámolják a csapvíz árát. Abban az esetben viszont, amikor egy regionális közszolgáltató két vagy több megyében is csapvizet biztosít, illetve több településen is üzemel ugyanabban a megyében, ha nagy különbség van az átlagbérek között, hátrányos a mechanizmus. Kiváltképp a kis településeken élő vagy a kevésbé fejlett, kisebb átlagjövédellel rendelkező megyékben lakó családok számára jelenthet nagyobb terhet a hatályos törvény – mutatott rá Cseke Attila.

A törvénytervezetet Szabó Ödön, Benedek Zakariás és Bende Sándor RMDSZ-es képviselők javasolták. A szenátus első házként szavazott róla, végső döntést a képviselőház fog hozni a tervezet kapcsán. Ezt és az államelnöki kihirdetést követően léphet érvénybe. (RMDSZ-tájékoztató)

Fotó: RMDSZ

A Marosvásárhelyi Közszállítási Rt.

jelentkezőket toboroz

AUTÓBUSZSOFŐR-KÉPZÉSRE.

Kötelező feltételek:

- alsó korhatár 24 év;
- tanulmányok: legalább 10 osztály és minősítő tanfolyam/szakiskola;
- jogosítvány: min. B kategória.

A regisztrációs dosszié a vállalat titkárságán, a Bega utca 2. szám alatt nyújtható be hétfőtől péntekig 7-15 óra között, és a következőket kell tartalmazza:

- önéletrajz (elérhetőségek feltüntetésével: telefon- és e-mail-cím);
 - fénymásolat: személyi igazolvány, születési anyakönyvi kivonat, végzettséget igazoló oklevél, képesítési bizonyítványok, jogosítvány. A másolatokat a Marosvásárhelyi Közszállítási Rt. munkatársai hitelesítik az eredeti akták alapján;
 - munkakönyv (fénymásolt), tanúsítványok és ajánlások korábbi munkahelyekről;
 - bűnügyi és közlekedési priusz (utolsó 5 év).
- Az iratokat a későbbiekben (az interjú után) ki lehet egészíteni felhatalmazott egységek orvosi és pszichológiai szakvéleményével.
- Egyéb információ a **0265-269-077** vagy **0755-156-434** telefonokon.

A Marosvásárhelyi Közszállítási Rt.

GAZDASÁGI IGAZGATÓT alkalmaz.

Az állás betöltéséhez a jelentkezőknek az alábbi feltételeknek kell megfelelniük:

- felsőfokú végzettség, hosszú távú egyetemi képzés közgazdasági licencdiplomával vagy pénzügyi-számviteli mesterképzésben szerzett diplomával;
- legalább 8 éves gyakorlat a pénzügyi-számviteli területen és minimum 3 éves igazolható tapasztalat gazdasági igazgatóként vagy hasonló munkakörben;
- alapos MS Office-ismeret;
- ismeretek és tapasztalat a számviteli, könyvelési stb. szoftverek és eszközök használatában;
- a fiskális jogszabályok, a pénzügyi számvitel és vagyonekezelés ismerete;
- feddhetetlenség, felelősségtudat, valamint nagyon jó szervezési és tervezési készség;
- kiváló kommunikációs készség;
- csapatmunkára való képesség;
- a szakmai titok megőrzésének képessége;
- kivételes kommunikációs és prezentációs készség, amely lehetővé teszi az összetett gazdasági fogalmak hatékony közvetítését mind a műszaki, mind a nem műszaki érdekeltek számára;
- a pályázó által betöltendő munkakörnek megfelelő egészségi állapot, amelyet a háziorvos vagy a felhatalmazott egészségügyi egységek által kiállított orvosi igazolással igazol;
- nem indult és nincs folyamatban ellene büntetőeljárás; büntetlen előéletű;
- a törvény szerint nem cselekvőképtelen, nem ítélték el csalárd ügyvezetés, hűtlen kezelés, hamisítás, csalás, sikkasztás, hamis tanúzás, vesztegetés vagy vesztegetés elfogadása miatt, a pénzmosás megelőzéséről és szankcionálásáról, valamint a terrorcselekmények finanszírozásának megelőzésére és leküzdésére irányuló intézkedések bevezetéséről szóló, újra kihirdetett 2002/656. számú törvényben előírt bűncselekmények miatt, a fizetéseket illető eljárásról szóló 2006/85. számú törvény (a későbbi módosításokkal és kiegészítésekkel) 143–145. cikkei szerinti bűncselekmények miatt;
- nem áll fenn összeférhetlenség a Közszállítási Vállalattal, és amennyiben a jelölt olyan közhivatalat tölt be, amely összeférhetlenséget eredményezhet, kijelenti, hogy kinevezése esetén a 2003/161. törvényben előírt határidőn belül lemond a tisztségéről;
- az elmúlt 5 évben nem bocsátották el közhivatalból, illetve nem szüntették meg fegyelmi okokból az egyéni munkaszerződését.

A jelölteknek az alábbi dokumentumokat kell benyújtaniuk:

1. személyazonosító igazolvány másolata
2. a végzettséget igazoló diploma másolata
3. önéletrajz
4. saját felelősségre tett nyilatkozat arról, hogy büntetlen előéletű (fiskálisan is)
5. saját felelősségre tett nyilatkozat arról, hogy nem indult ellene és nincs folyamatban büntetőeljárás
6. hozzájárulási nyilatkozat, amelyben a pályázó hozzájárul adatainak a felvételi eljárás céljára történő felhasználásához
7. szándéknyilatkozat

A pályázóknak a fenti dokumentumokat **2023. október 16-án 16 óráig** kell benyújtaniuk. Az iratokat zárt borítékban kell benyújtani, amelyen fel kell tüntetni: **Pályázat a Marosvásárhelyi Közszállítási Rt. gazdasági igazgatói állására.**

A pályázatokat személyesen vagy postai úton kell benyújtani a következő címre: 540390 Marosvásárhely, Bega utca 2. A megadott dátum és időpont után beérkezett borítékokat nem veszik figyelembe.

Ha a boríték nem tartalmazza az összes fenti dokumentumot, a pályázatot nem veszik figyelembe.

A pályázathoz szükséges nyilatkozatminták a következő címen érhetők el: office@transportlocal.ro. A pályázatokat román nyelven kell benyújtani. A kiválasztott pályázókat telefonon értesítik a felmérés és az interjú időpontjáról. A kiválasztott pályázóknak igazolniuk kell az információk érvényességét és az elvégzett munkára vonatkozó referenciákat.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően a gazdasági igazgatói állásra kiválasztott személyt az igazgatótanács határozatával nevezik ki.

Marosvásárhely, 2023. szeptember 15.

Az elbíráló bizottság

A LOCATIV RT.

– Marosvásárhely, Bartók Béla utca 2/A –
nyilvános versenytárgyaláson bérbe adja
az alábbi, nem lakás rendeltetésű helyiségeket:

1. 1848. úti aluljáró, 123,76 négyzetméter, közétkeztetésre, szolgáltatásra
2. Győzelem téri aluljáró, 8-as helyiség, 70,78 négyzetméter, kereskedelemre (nem élelmiszer), szolgáltatásra
3. Győzelem téri aluljáró, 10/2-es helyiség, 144,60 négyzetméter, kereskedelemre (nem élelmiszer), közétkeztetésre, szolgáltatásra
4. Győzelem téri aluljáró, 15-ös helyiség, 23,39 négyzetméter, kereskedelemre (nem élelmiszer), szolgáltatásra
5. Oituzului utca 1. szám, 23,47 négyzetméter, berendezetlen raktár
6. Rózsák tere 1. szám, 2-es helyiség, 103,62 négyzetméter, kereskedelemre, közétkeztetésre, szolgáltatásra, irodának
7. Forradalom utca 3. szám, 87,95 négyzetméter, kereskedelemre, közétkeztetésre, szolgáltatásra, irodának.

A versenytárgyalásra **2023. október 10-én 10 órától** kerül sor a dokumentáció alapján, amelyet a Locativ Rt. székhelyén, a Bartók Béla utca 2A szám alatt, a 7-es irodában lehet megvásárolni (ára 100 lej) szeptember 21-étől naponta 8–12 óra között.

A következő versenytárgyalásokra keddenként **10 órakor** kerül sor, szintén a dokumentáció alapján.

Feliratkozni és az iratokat benyújtani október 9-én déli 12 óráig, illetve hétfőnként 12 óráig lehet az azután következő versenytárgyalásokra.

A versenytárgyalásra a Locativ Rt. székhelyén, Marosvásárhelyen, a Bartók Béla utca 2A szám alatt, a 7-es irodában kerül sor, és azok vehetnek részt rajta, akik a határidőig benyújtják a részvételi dossziéjukat és licitálnak.

Bővebb felvilágosítás naponta a székhelyen és a 0265/260-375 (25-ös mellék) telefonszámon.

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

MEDITÁLOK angolból IV–VIII. osztályos tanulókat. Tel. 0748-284-828. (20772-I)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK: szobafestést, szigetelést, bármilyen kisebb javítást. Készítünk új háztetőt, virágcserepet lemezből. Tel. 0756-596-889, Berecki Sándor. (20716-I)

FESTÜNK, vakolunk, tetőt javítunk. Kiürítünk tömbházlakást, elszállítjuk a kiselejtezett, felesleges dolgokat. Programálás a 0770-620-599-es telefonszámon. (20760)

VÁSÁROLUNK meghibásodott hőközpontokat, ócskavasat, kábeleket. Elvisszük a kliens lakásáról. Tel. 0747-816-052. (20760)

VÁLLALUNK garázsjavítást, szigetelést, tetőfedést Lindab lemezzel, bármilyen javítást, benti munkát, festést, glettelést. Hívjanak bizalommal, bármiben rendelkezésükre állunk! Tel. 0767-837-782. (20715)

VÁLLALUNK tetőjavítást, cserépforgatást, vaskapuhegesztést és bármilyen építkezési munkát (saját anyagból is), vakolást, meszelést, szigetelést. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0724-148-390, 0743-581-952, István. (20696)

VÁLLALUNK bármilyen tetőkészítést és kisebb javítást. Tel. 0758-598-133, István. (20692)

MEGEMLÉKEZÉS

Kegyelettel emlékezünk szeptember 21-én a legdrágább testvérre, édesanyára, nagymamára, SIMÓ ANIKÓRA szül. Porcza, aki 25 éve távozott szerettei köréből. Emléke legyen áldott! Nyugalma fölött örökkön szeretetünk. Szerettei. (27743-I)

Szomorú szívvel emlékezünk szeptember 21-én PAPP (szül. Tatai) ILDIKÓRA halálának első évfordulóján. Szeretete és jósága szívünkben örökké élni fog. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (20786-I)

Fájó szívvel emlékezünk szeptember 21-én a drága édesapára, apósra, nagyapára, GLIGOR JÁNOSRA halálának hetedik évfordulóján. Emlékét örökké megőrizzük. Szerettei. (20790-I)

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351
- információ	• Marmed	- 0265/250-344
- általános	járobeteg-rendelő:	- 0756-468-658
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás):	Labor	- 0729-024-380
• Rendőrség	e-mail: marmed@marmed.ro,	- 0751-114-307
- 0265/202-305	www.marmed.ro	
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)	• Dora Optics	- 0733-553-976
- 0265/210-110	• Dora Medicals	- 0265/212-971
• Sürgősségi szolgálat:	• Radiológia, echográfia	
- gyermekeknek	Dr. Jeremiás István	- 0265/222-446
Marosvásárhelyi	• Emma vendéglő,	- 0740-083-077
Polgármesteri Hivatal	hidegtálok készítése	- 0365/404-664
- 0265/268-330	• Prefektúra	- 0265/266-801
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS,	• RDS-RCS	- 0365/400-401
otthongondozó szolgálat,		- 0365/400-404
8–16 óra között:		
- 0736-883-110		
• Optika-Optofarm	• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-500-929
- 0265/212-304	- vidék	- 0265/929
- 0265/312 436	• Delgaz Grid	- 0265/200-928
- 0265/250-120		- 0800/800 928
- 0265/263 351		

• Aquaserv:	
- hideg víz-csatorna	- 0265/215-702
- közönségszolgálat	- 0265/208-888
- központ	- 0265/208-800
	- 08008-208-888
• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625
• Vasútállomás	- 0265/236-284
• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás	
Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119
	- 0744-282-710
• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865
koporsók, kellékek,	- 0745-606-215
koszorúk	- 0745-606-269
és halottszállítás	- 0758-047-604
• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
	- 0265/262-907

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.

SAKEMBER vállalja bármilyen típusú háztető készítését, kisebb tetőjavítást, hidroizolációt kartonból vagy poliészterből és meszelést. Nyugdíjasoknak 10% kedvezmény. Tel. 0745-680-818, Csaba. (20705-I)

VÁLLALUNK cserépforgatást, tetőjavítást, tetőkészítést Lindab lemezből, meszelést, vakolást és bármilyen munkát. Tel. 0749-765-760. (20741)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

VÁLLALJUK IDŐSEK GONDOZÁSÁT az otthonukban. Tel. 0756-680-226. (20775-I)

Marosvásárhely (Központ)

 P-ța Mărășești, Nr.21
0733 553 976

Marosvásárhely (Cart. Tudor)

 B-dul 1. Dec. 1918, Nr.126
0755 088 379

Medgyes

 Str. Pompierilor Nr.4
0735 830 678

Nyárádszereda

 Str. Pompierilor Nr.1
0733 553 976

Segesvár

 Str. Mihai Viteazu Nr.40
0770 810 855

Szászrégen (Cardinal)

 Str. Cardinal Alexandru Todea,
Nr.25/A
0728 908 856

Szászrégen (Libertății)

 B-dul Libertății, Nr.12/2
0733 553 971

Marosludas

 Str. B-dul 1 Dec. 1918, Nr.7
0735 786 853

Torda

 Str. Mihai Viteazu Nr.2
0729 069 548

Dicsőszentmárton

 Str. Victoriei Nr.21
0736 386 353

Szováta

 Str. Principală Nr.151.
0773 347 494

www.doraoptics.ro

15% KEDVEZMÉNY

600 RON értékű vásárlás felett

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek, tájékoztatjuk Önöket, hogy Marosvásárhelyen, a Tulipán utca 25. szám alatt működő MCA Health Care orvosi laboratórium rendelkezik a Maros megyei egészségbiztosítási pénztári alapról származó összeggel szeptemberrre ártámogatott (ingyenes) orvosi vizsgák elvégzésére. Ehhez szükséges küldőpapír a családorvostól/szakorvostól.

Az érdekelteket kérjük, hogy előjegyzés érdekében hívják a 0365-882-747-es telefonszámot hétfőtől péntekig 7–19 óra között.

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

Patricia Gucci
Gucci - Egy sikeres
dinasztia története

Leiner Laura
40 nyári nap

Keresse fel kávézónkat
a vásárhelyi
könyvesboltban!

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

17. hőlégballon-parádé – felemelő hétfégi program az egész családnak

Nemcsak a repülés szerelmeseit szólítja meg Erdély legrégebbi hőlégballon-fesztiválja, hanem mindenkit, aki szeretne minőségi időt tölteni a családdal, barátokkal.

Négy év kihagyás után ismét a magasba emelkednek a hőlégballonok Maros megyében, a 17. hőlégballon-parádén. Tizenöt hőlégballon várja mindazokat, akik az őszi táj szépségét a magasból is szeretnék megcsodálni. Azonban nemcsak ők a célcsoportja a rendezvénynek: a szervezők minden eddiginél nagyobb hangsúlyt fektettek arra, hogy ne csak a repülést kedvelőket szólítsák meg, hanem értékes kikapcsolódási lehetőséget biztosítsanak a család minden egyes tagjának, beleértve a legkisebbeket is.

A szeptember 22–24. között tartandó hőlégballon-parádé első (pénteki) napja kizárólag a sétarepülésről szól, így azoknak ajánljuk, akik a hétfégre ígérkező nagy érdeklődést megelőzően szeretnék Nyárádköszvényes környékét madártávlatból is megtekinteni. Ne feledjék, hogy a sétarepülés előzetes regisztrációhoz kötött, ugyanakkor döntően függ az időjárástól.

A családi programkavalkád **szombat** reggel indul, az alábbi menetrend szerint:

10:00 Kapunyitás

12:00 Tűzoltó-bemutató

14:00 A méhészkedés varázsa – Fogarasi Szabolcs előadása

 14:30 – 15:30 Street dance-oktatás 6-14 éveseknek
Blessed Dance Studio

 16:00 Póra Zoli & Stone Hill
Utazás Empátia szigetére – akusztikus gyerekkoncert

17:00 Călătoria lui Oscar în jurul lumii cu Mister Nicu – gyermekeknek szóló előadás

17:00-19:00 Sétarepülés

19:00 PKW-koncert

 A **vasárnapi** program:

10:00 Kapunyitás

13:30 A méhészkedés varázsa – Fogarasi Szabolcs előadása

14:15 Felhők felett – táncoktatás a Navarra Dance stúdióval

15:15 Interaktív ZeneMese, előadja Kádár Zoltán János „Krampusz”

16:15 Csipekőrszika – bábszínházi előadás zöldségekkel és gyümölcsökkel

17:00-19:00 Sétarepülés

17:30 A Kelekótya együttes koncertje

19:00 Parno Graszt-koncert

Az állandó programok – mint például az arcfestés, homokfestés, trambulín, állatsimogató, társasjátéksarok, kézműves-foglalkozások stb. – mellett természetesen ki lehet próbálni a függőleges repülést is a hőlégballonokkal. Ehhez nem szükséges előzetes regisztráció, a helyszínen lehet rá jelentkezni.

Mindkét napon önálló programokkal lesz jelen a Romániai Magyar Cserkészszövetség, a Visit Maros, a Kubuk, a Mókátár Egyesület és a Nexon. Aki sportolni szeretne, az több lehetőség közül is választhat, mint például Crossnet futball, Crossnet röplabda, KanJam, Kickit, Spikeball PRO, You.fo.

A szervezők szeretettel várnak mindenkit Nyárádköszvényesen (Mátrici), a 17. hőlégballon-parádén.

Az eseményre való belépés jegyhez kötött, a jegyet a helyszínen lehet megvásárolni 20 lejért. Tizennégy év alattiak számára a belépés ingyenes.

Kövessék az esemény Facebook-oldalát, hogy ne maradjanak le a legfontosabb tudnivalókról! (közlemény)

LEGYÉLTE

 az Erdély TV híradós
szerkesztő-riportere!

 JELENTKEZZ
AZ ALLAS@ERDELY.TV E-MAIL CÍMEN
2023. OKTÓBER 1-IG!

Híradós szerkesztő-riportert keres az Erdély TV

Az Erdély TV híradós szerkesztő-riportert keres teljes munkaidőre a marosvásárhelyi székhelyére.

Ha érdekli a közélet, a politika vagy a társadalmi sokszínűség, dolgozott már sajtóban, vagy lelkes pályakezdőként jól kommunikál, csatlakozzon az ország legnagyobb magyar nyelven sugárzó televíziójához!

Előnyt jelent:

- A szakirányú végzettség vagy szakmai tapasztalat
- A közéletben való jártasság
- A magyar nyelv kifogástalan ismerete
- A román nyelv ismerete

A jelentkezők fényképes szakmai önéletrajzát az allas@erdely.tv e-mail címre küldhetik el 2023. október 1-ig.